

[Afrika Gündemi, Ankara Üniversitesi Afrika Çalışmaları Araştırma ve Uygulama Merkezi tarafından,
Afrika kıtasındaki güncel gelişmeleri derlemek amacıyla aylık olarak yayınlanır.]

Genel Yayın Yönetmeni

Prof. Dr. Melek FIRAT

Yayın İdare Kurulu

Günsu USANMAZ

Çağrı KÖSE

Özgecan ŞAHİN

Gülistan ALPASLAN

Müge DALAR

Ekin DEMİR

Yazışma Adresi

Ankara Üniversitesi

AFRİKA ÇALIŞMALARI ARAŞTIRMA VE UYGULAMA MERKEZİ

Kuleli Sokak No:42 Gaziosmanpaşa / ANKARA

Telefon

0(312) 448 05 21

Faks

0(312) 448 05 89

İnternet Adresi

www.acaum.org

E-Posta

africa@ankara.edu.tr

SİYASET

- Fildişi Sahilleri’nde Gbabgo’ya Askeri Müdahale
- Burkina Faso’da Asker Ayaklandı, Hükümet Feshedildi
- Nijerya’da Parlamento ve Devlet Başkanlığı Seçimleri Gerçekleştirildi
- Libya Krizi Devam Ediyor
- Hüsnü Mübarek Yargılanmaya Başladı
- Cezayir Devlet Başkanı Buteflika Reform Sözü Verdi
- Kuzey Afrika’dan Gelen Mülteci Akını AB’yi Karıştırdı
- Uganda’da Muhalefetin Gösterileri Artıyor
- Orta Afrika Cumhuriyeti’nde Çatışmalar Sürüyor
- ABD- Afrika Birliği Arasında İkinci Yıllık Zirve Toplandı
- Zimbabve’deki Hükümet Krizi İçin Devreye Giren Komşu Ülkelere Mugabe’den
- BM, Batı Sahra İçin Yeni Bir Rapor Hazırlıyor
- Sudan Devlet Başkanı El Beşir Referandum Sonuçlarını Tanımama Tehdidinde Bulundu
- Moritanya’da Senato Seçimleri Ertelendi
- Malavi-İngiltere Diploması Krizi

EKONOMİ

- Arjantin’de Düzenlenen Tarımsal Üretimde Yenilik ve Kalkınma Konferansı’na Afrika’dan Yoğun Katılım Oldu
- Güney Afrika’nın Katılımının Ardından İlk BRICS Zirvesi Toplandı
- Fildişi Sahilleri’ndeki Mağdurlara Uluslararası Yardım Devam Ediyor
- Gana İlk Petrol Satışından 112 Milyon Dolar Kazandı
- Kenya’nın Askeri Harcamaları 10 Senede %25 Arttırdı
- Çin’in Malavi’deki Yatırımları Artıyor
- Artan Akaryakıt ve Gıda Fiyatları Kenya’da Halkı Sokağa Döktü

İNSAN HAKLARI

- Afrika Birliği’nden Uluslararası Ceza Mahkemesi’ne Tepki
- Dünyanın En Mutsuz Ülkeleri Afrika’da
- Gambiya Hükümeti Terry Jones’a Tepkili
- Keba Mbaye Ödülü Mali Cumhurbaşkanı’na Verildi

CEVRE-SAĞLIK

- Afrika’da Kuraklık
- Afrika’nın Güneyi Sele Teslim Oldu
- Gabon, Koruma Altındaki Bölgelerde Haberleşme Antenlerini Yasakladı
- 22. Goldman Çevre Ödülleri Dağıtıldı: Altı Ödülden Biri Zimbabve’ye Gitti
- Tanzanya’da Zürafalar Tehlike Altında

KÜLTÜR-SANAT

- 8. Cannes Uluslararası Pan-Afrikan Film Festivali
- Tanzania Altıncı Asya Filmleri Festivaline Ev Sahipliği Yaptı
- 30. İstanbul Film Festivali'nde Uluslararası Yarışma Ödülünü Mısırlı Yönetmen Kazandı
- Lome'de Afrika-Avrupa Üniversiteler Arası İşbirliği Semineri Düzenlendi
- King Mensah Fildişili Mülteciler Yararına Konser Düzenledi
- Uganda'nın Karamoja Kaya Resimlerinin Kuşitik Etiyopyalılarla Bağlantısı

AFRIKA-TÜRKİYE İLİŞKİLERİ

- Türkiye Dışişleri Bakanlığı Libya'da Faaliyet Gösteren Firmaların Hak Kaybına Uğramaması İçin Nota Gönderdi
- Afrikalı Çocuklar 23 Nisan Çocuk Şenliği İçin Türkiye'ye Geldi
- Tuskon Türkiye-Afrika Semineri Düzenledi
- Türk Hava Yollarından Afrikalı İşadamlarına Vize Kolaylığı

SPOR

- 2011 Afrika Gençlik Futbol Şampiyonası Düzenlendi
- Afrika Judo Şampiyonası Düzenlendi
- Kenyalı Atletler Londra Maratonuna Damga Vurdu
- Güney Afrika 5 Yıl Boyunca Dünya Golf Şampiyonasına Evsahipliği Yapacak

AÇAUM FAALİYETLERİ

- Afrika Kitap Günleri
- Açaum Afrikalı Büyükelçiler Konferansları Dizisinin Bu Ayki Konuşmacısı Güney Afrika Cumhuriyeti Büyükelçisi Tebogo Seokolo Oldu

YORUM

- Brezilya'nın Afrika Politikası, Ekin Demir

SİYASET

FİLDİŞİ SAHİLLERİ'NDE GBABGO'YA ASKERİ MÜDAHALE

Fildişi Sahilleri'nde başkanlık krizi askeri müdahaleyle sona erdirildi. 11 Nisan günü yerel saate göre saat 11'de BM ve Fransa birliklerinin de içinde bulunduğu askeri operasyonla Laurent Gbagbo tutuklandı. Ancak Gbagbo'nun tutuklanması bir taraftan ülkede Kasım 2010'dan beri süren başkanlık krizine son noktayı koyarken, diğer taraftan farklı tartışmaları beraberinde getirdi.

Tartışmalardan ilki, Gbagbo'nun tutuklanmasıyla son bulan askeri müdahalenin önderliğini kimin yaptığına ilişkindir. Müdahalenin ardından Fransa hükümetinin yaptığı açıklamada, Gbagbo'nun tutuklanmasında Fransız birliklerinin öncü rolü olmadığı belirtilirken, Fildişi Sahilleri Başbakanı Guillaume Soro müdahalenin Fildişi Askeri Kuvvetleri'nce yapıldığını açıkladı. Ancak Gbagbo taraftarları müdahalenin Fransız birliklerince gerçekleştiğini ileri sürerek, bu durumu ülkenin egemenliğine bir saldırı ve içişlere müdahale örneği olarak yorumladılar.

Diğer önemli tartışma konusu ise Gbagbo'nun tutuklanmasının ardından ülkede çatışmaların bertaraf edilip edilemeyeceğine ilişkindir. Gbagbo'nun tutuklanmasının ardından açıklama yapan Alassane Ouattara, ülkede yeni bir dönemin başladığını belirterek önceliklerinin ülkede tekrar elektrik hizmetinin verilmesi, bankaların açılması ve normal hayata geri dönüşün sağlanması olduğunu vurguladı. Ancak ülkede, kriz sonrasında barış ve güvenlik ortamının sağlanamayacağına ilişkin derin bir endişe bulunmaktadır. Nitekim yorumcular, Kasım 2010'da yapılan başkanlık seçimlerinde oyların % 46'sını alan Gbagbo'nun arkasında göz ardı edilemeyecek bir desteğin var olduğunu vurgulamaktadırlar. Nitekim Abidjan Ticaret Odası Başkanı Jean-Louis Billon'un da belirttiği gibi, öncelik verilmesi gereken konu, ekonominin düzeltilmesinden ziyade ülkede çatışma ile yıpranan sosyal uyumun tekrar sağlanmasıdır.

Laurent Gbagbo

Fildişi Sahilleri'nde Kasım 2010'da yapılan başkanlık seçimi krize dönüşmüş, ardından ülkede iç savaş patlak vermiş, yüzlerce kişi hayatını kaybetmiş, binlerce insan evlerini terk etmek zorunda kalmıştı.

insan evlerini terk etmek zorunda kalmıştı.

BAŞA DÖN

BURKİNA FASO'DA ASKER AYAKLANDI, HÜKÜMET FESHEDİLDİ

Nisan ayı Burkina Faso'da askerlerin başkaldırı hareketlerine sahne oldu. 14 Nisan'da başkent Ouagadougou'da bir grup askerin havaya ateş açmasıyla başlayan eylemler zamanla ülkenin diğer şehirlerine doğru yayıldı. Başkentin ardından Po ve Tenkodogo kentlerinde, daha sonra da kuzeydeki Kaya kentinde gösteri düzenleyen askerlerin, konut ve gıda tazminatının ödenmemesini protesto ettikleri belirtildi.

Blaise Compaoré

Olayların patlak vermesinin ardından başkenti terk eden Cumhurbaşkanı Blaise Compaoré birkaç saat sonra geri dönerek hükümeti feshettiğini açıkladı. Compaore, ayrıca Genel Kurmay Başkanı Dominique Djindjere ve yardımcısının görevden alınarak Genelkurmay Başkanlığı'na Honore Nabere'nin atandığını bildirdi.

Diğer taraftan 21 Nisan'da kurulan yeni hükümette, eski hükümetteki birçok bakanın yine yer aldığı belirtildi. Compaore'yi açılım sözünü tutmamakla eleştiren muhalefet, 30 Nisan'da bir araya gelerek yönetimin değişim gerekliliğini görmezlikten gelemeyeceğini kaydetti.

[BAŞA DÖN](#)

NIJERYA'DA PARLAMENTO VE DEVLET BAŞKANLIĞI SEÇİMLERİ GERÇEKLEŞTİRİLDİ

Nijerya'da bir ay içerisinde iki kez ertelenen parlamento ve başkanlık seçimleri geride kaldı. 2 Nisan'da yapılacağı duyurulan parlamento seçimleri, seçim pusulalarının hazır olmaması nedeniyle önce 4, ardından 9 Nisan'a ertelendi. Katılım oranının oldukça yüksek olduğu seçimlerden sonra başkent Abuja'nın kuzeybatısındaki bir oy sayım merkezinde bombalı saldırı gerçekleşti. 10 kişinin yaralandığı saldırının ardından açıklama yapan Bağımsız Seçim Komisyonu Başkanı Attahiru Jega, bu saldırının seçimlere gölge düşürmesine izin vermeyeceklerini ifade etti. Seçimleri izlemekle görevlendirilen AB gözlemcileri ise, seçimlerin barışçı bir ortamda gerçekleştiğini ve herhangi bir seçim yolsuzluğuna rastlanmadığını ifade ettiler.

16 Nisan'da açıklanan resmi sonuçlara göre, iktidardaki Halkın Demokrasi Partisi (PDP) Temsilciler Meclisi'nde 360 koltuktan 153'ünü, Senato'da ise 109 koltuktan 53'ünü kazandı. PDP'nin en yakın rakibi Nijerya Eylem Kongresi (ANC) ise, Temsilciler Meclisi'nde 46, Senato'da 13 koltuğun sahibi oldu. Seçim öncesi Temsilciler Meclisi'nde koltukların % 77'sinin sahibi olan PDP'nin meclisteki oranı seçim sonuçlarına göre % 56'ya geriledi.

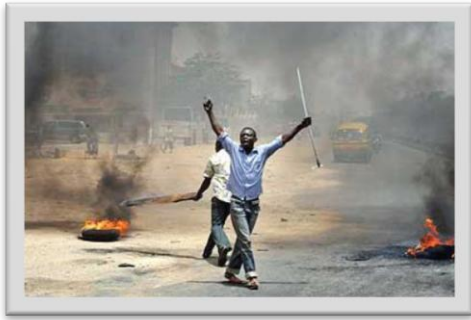

9 Nisan'da yapılması planlanan başkanlık seçimleri ise 16 Nisan'da gerçekleştirildi. Katılım oranının düşük olduğu gözlemlenen seçimin sonuçları 19 Nisan'da açıklandı. PDP'nin Parlamento'da ağırlığını kaybetmesinin başkanlık seçimlerine yansiyabileceği ifade edilse de PDP'nin adayı Goodluck Jonathan oyların % 58.89'unu alarak devlet başkanlığı görevine geldi. En yakın rakibi Muhammadu Buhari ise % 31.98'de kaldı.

Jonathan, bir önceki Devlet Başkanı Umaru Yar'adua'nın 6 Mayıs 2010'da yaşamını yitirmesi üzerine başkan yardımcılığı görevinden devlet başkanlığına getirilmişti. Ülkede Müslümanların çoğunlukta olduğu kuzey ile Hıristiyanların çoğunlukta olduğu güney eyaletleri arasında yürürlükte olan Centilmenlik Anlaşması uyarınca bir dönem Müslüman bir dönem Hıristiyan devlet başkanının

göreve getirilmesi gerekiyor. Ancak Jonathan, ülkenin seçimle görev başına gelen ilk Hıristiyan Devlet Başkanı olma unvanını taşıyor.

Ülkede seçim sonrası patlak veren şiddet olayları endişelerin sürmesine neden oluyor. Müslümanların çoğunlukta olduğu kuzey eyaletlerinde yaşanan çatışmalarda 200'den fazla insan yaşamını yitirdi. Binlerce kişinin yaralandığı olaylar sonucunda 40.000'e yakın insan evlerini terk etmek zorunda kaldı. Kano eyaletinde pek çok kilise ateşe verilirken, Kaduna'da sokağa çıkma yasağı uygulanıyor. Jos eyaletinde ise, polisin Müslüman göstericilere ateş açması sonucu ondan fazla gösterici yaşamını yitirdi.

Olayları değerlendiren Jonathan, uzlaşma ortamının bir an önce sağlanamaması halinde ülkenin bir iç savaşa sürüklenmesinden endişe ettiğini ifade etti. Halkın oylarıyla göreve geldiğini ifade eden Jonathan, seçimlere herhangi bir hile karıştırılmadığının tüm uluslararası gözlemcilerce onaylandığının altını çizdi. Jonathan, güvenlik güçlerinin ülkenin kuzeyinde istikrarı yeniden sağlamak için çalıştığını ve ülkede barış ortamının yeniden tesis edilmesi için gereken tüm önlemlerin alındığını kaydetti.

[BAŞA DÖN](#)

LİBYA KRİZİ DEVAM EDİYOR

Libya'da lider Muammer Kaddafi'nin kendisine karşı ayaklanan halka karşı aşırı şiddet kullanması ve çıkan isyanı bastırmaya yaklaşması üzerine Koalisyon Güçleri'nin başlattığı, ardından da NATO'nun kontrolünü aldığı müdahale Nisan ayı boyunca sürdü. Ancak sadece hava kuvvetleri tarafından gerçekleştirilen müdahale istenilen sonucu yaratmadı. Karada çarpışan muhalifler, Kaddafi'nin kuvvetlerine karşı herhangi bir üstünlük sağlayamadılar. Kaddafi'nin Trablus'taki komuta merkezinin bombalanmasına rağmen, muhalifler çok önemli olan Misrata kentinde bile tam hâkimiyet kuramadılar. Bu durum bir yandan karadan müdahale imkânlarının tartışılmasına, öte yandan NATO üyesi ülkelerden daha fazla destek talep edilmesine yol açtı. Bu bağlamda ciddi baskı gören İtalya, jetlerinin müdahaleye katılacağını açıkladı. Ayrıca İtalya, Fransa ve İngiltere Bingazi merkezli muhaliflerin başını çeken Ulusal Geçiş Konseyi'ne destek vermek üzere askeri danışmanların bölgeye gönderilmesi konusunda anlaşılabilir. ABD de karada savaşan birliklere destek vermek üzere özel teçhizatlarını bölgeye gönderdi. Ayrıca, muhalifleri desteklemek üzere de kontrollerinde olan doğudaki petrol rezervlerinin satışına izin verdi. Katar, 1 milyon varille muhaliflerin denetimindeki petrolün ilk alıcısı oldu.

Çatışmaların en yoğun olduğu Misrata'da ise, ciddi bir insanlık dramı yaşanıyor. Temel ihtiyaçlarını karşılayamayan halk iki ateş arasında kalmış durumda; çok sayıda ölü ve yaralı bulunduğu söyleniyor. NATO kuvvetlerinin sıkça

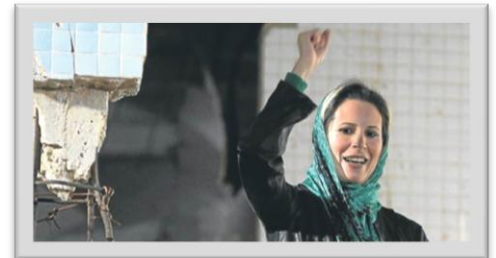
yanlış hedef vurarak sivil kayıplara yol açması da durumu iyice vahim hale getiriyor. ABD'nin Libya Büyükelçisi Gene Cretz yaptığı açıklamada, tüm olaylar sırasında kaç kişinin hayatını kaybettiğinin tespitinin zor olduğunu, ancak 10 ile 30.000 arasında sivil kayıp yaşanmış olabileceğini tahmin ettiklerini söyledi.

Libya müdahalesine dünya kamuoyundan çeşitli tepkiler gelmeye devam ediyor. Geçen ay bölgeye gitmesine izin verilmeyen Afrika Birliği heyeti, bu ay hem Kaddafi ile hem de Bingazi'deki Ulusal geçiş Konseyi ile görüşme yapmak için

NATO'dan izin aldı. Afrika Birliği Barış ve Güvenlik Komitesi'nin kararıyla kurulan Ad Hoc Libya Yüksek Komitesi, 9 Nisan'da Moritanya'nın başkentinde toplandı. Heyette Güney Afrika Başkanı Jacob Zuma, Moritanya Başkanı Mohamed Ould Abdel Aziz, Mali Başkanı Amadou Toumani Toure, Kongo Başkanı Denis Sassou Nguesso ve Uganda Dışişleri Bakanı Henry Oryem Okello yer aldı. 10 Nisan'da Trablus'ta Kaddafi ile görüşen komite, 11 Nisan'da Bingazi'deki Ulusal Geçiş Hükümeti'yle görüştü. Muhaliflerle yapılan görüşmeye Zuma'nın katılmaması ise kamuoyundan tepki çekti. Görüşmelerin Kaddafi ile yapılan kısmının olumlu geçtiği ve Kaddafi'nin heyet tarafından sunulan ateşkes yol haritasını kabul ettiği ancak muhaliflerin planı reddettiği açıklandı. Plan muhaliflerin en önemli talebi olan Kaddafi'nin iktidardan çekilmesini içermediği için reddedildi. Müdahaleye muhalefetini sürdüren Rusya'nın Dışişleri Bakanı S. Lavrov yaptığı açıklamada, NATO ve Batılı devletlerin Libya politikasının Orta Doğu'da iç savaşlara yol açabileceği uyarısında bulundu. Libya'daki muhaliflere verilen desteğin, tüm ülkelerdeki muhaliflerin mevcut iktidara karşı ayaklanmasının Batı tarafından desteklenmesi gerektiği beklentisine yol açacağını savundu.

Batılı ülkeler ve özellikle ABD'nin en iyi çözüm olarak gördüğü Kaddafi'nin başka bir ülkeye sığınmacı olarak gönderilmesi düşüncesi ise, dünya kamuoyunda ciddi olarak tartışılıyor. Genellikle Afrika ülkelerinin öne çıktığı görülüyor çünkü Kaddafi ailesinin pek çok Afrika ülkesinde milyarlarca dolara varan yatırımları bulunuyor. Nitekim Afrika ülkelerinin büyük kısmının Libya'ya yapılan müdahaleye destek vermemesinin altında da aynı neden yatıyor. Örneğin Uganda'nın Telekom sektörünün yarısından fazlası Kaddafi ailesinin kontrolünde bulunuyor. Ayrıca Uganda Devlet Başkanı Museveni'nin iktidara gelmesi için Kaddafi'nin büyük destek verdiği biliniyor. Nitekim Kaddafi'ye sığınma teklifinde bulunan ilk ülke de Uganda oldu. Ancak Kaddafi'nin sığınması için aranan ideal ülkenin Uluslararası Ceza Mahkemesi'ne (UCM) taraf olmaması gerekiyor. Oysa Uganda UCM'ye taraf ülkelerden biri. Kaddafi'nin UCM talep ettiğinde kendisini yargılanmak üzere teslim etmek zorunda olan bir ülkeye gitmeyi kabul etmesi pek olası görünmüyor. Bu sebeple UCM'ye taraf olmayan Sudan'ın adı anılıyorsa da Hartum'dan yapılan açıklamada, Kaddafi'nin sığınmacı olarak kabul edilemeyeceği, yöneticilerin gelip geçici olduğu fakat Libya halkı ile sürekli olan ilişkilerin kendileri için daha önem taşıdığı belirtildi.

Kaddafi ailesi ise, bir yandan NATO ve Batılı devletlere lanet yağdıran açıklamalar yaparken bir yandan da arkasında ciddi bir halk desteği olduğunu göstermeye çalışıyor. Son olarak Kaddafi'nin hukukçu kızı Ayşe Kaddafi, 1986 yılındaki Amerikan bombardımanında hasar gören, son dönemde de tekrar hedef olan Bab-ül Aziziye Sarayı'nda bir miting

Ayşe Kaddafi

düzenleyerek, halkla birlikte hareket ettiklerini göstermeye çalıştı. Söz konusu mitingde ateşli bir konuşma yapan Ayşe Kaddafi, babasının çekilmesini istemenin Libya halkını aşağılamak olduğunu savundu.

Kaddafi birliklerinin Libya sınırında bulunan Tunus kenti Dehiba'ya saldırdığı yönünde bölgeden gelen son haberlerin ardından 29 Nisan gece yarısı Kaddafi televizyona çıkarak 80 dakikalık bir konuşma yaptı. Konuşmada Kaddafi hava saldırısının durdurulması koşuluyla ateşkes yapabileceklerini söyledi. Bu ateşkes talebini ciddiye almayan NATO kuvvetleri 30 Nisan'da Trablus'ta Kaddafi'nin ailesiyle birlikte yaşadığı sarayı bombaladı. Bombardımandan Muammer Kaddafi ve eşi canlı kurtulurken, oğulları Seyfularab ve 3 torunları hayatını kaybetti.

[BAŞA DÖN](#)

HÜSNÜ MÜBAREK YARGILANMAYA BAŞLADI

Şubat ayında Hüsnü Mübarek'in görevden ayrılmasıyla birlikte Mısır'ı yeniden istikrara kavuşturma çabaları sürüyor. Halk, Mübarek'in yönetimden çekilmesini olumlu karşılasa da yeterli bulmuş değil ve kurulacak yeni düzenin kendi talepleri doğrultusunda şekillenmesi için elinden geleni yapıyor. Nisan'ın ilk cumasında Mübarek'in yargılanması talebiyle isyanın merkezi olan Tahrir meydanında yeni bir gösteri düzenledi. Askeri birlikler halkı meydana çıkarmak için yoğun çaba sarf etti ve çıkan çatışmada iki kişi öldü. Göstericiler yine de meydanı boşaltmayı reddettiler. Askeri birlikler geri çekilmek zorunda kaldı. Halkın talepleri arasında Mübarek'le beraber tüm yönetiminin de yargılanması ve şu anda hem ordunun hem de devletin en üst kademesinde bulunan Yüksek Silahlı Kuvvetler Kurulu Başkan'ı Mareşal Tantavi'nin görevden ayrılması bulunuyor. 8 Nisan'da gerçekleşen bu gösterinin ardından 13 Nisan'da devlet televizyonundan Mübarek'in oğulları Alaa ve Cemal Mübarek'in yargılanmaya başlayacağı ve Şubat ayındaki gösterilerin bastırılması için aşırı güç kullandıkları gerekçesiyle tutuklandıkları açıklaması yapıldı. Açıklamadan kısa bir süre sonra savcı, Hüsnü Mübarek'in hakkında da oğulları gibi tutuklama kararı bulunduğu ve 12 Nisan'daki sorgulanma sırasında kalp krizi geçirdiği gerekçesiyle hastaneye kaldırıldığını bildirdi. Alaa ve Cemal Mübarek'in sorgulama sonrası Kahire'de işkence merkezi olarak ünlenmiş Tora Cezaevi'ne götürüldükleri belirtildi. İlk sorgulamaların ardından yapılan açıklamada, özellikle isyanların ilk başladığı andan Mübarek'in istifasına kadar geçen sürede gerçekleştirilen şüpheli para transferlerinin tek kişi tarafından

yapılmasının mümkün olmadığı ve soruşturmanın genişletileceği bildirildi. Bu bağlamda eski başbakan Ahmed Nazif tutuklanırken, eski kabine üyelerinden Fathi Sorour, Safwat el-Sherif ve Zakaria Azmi'ye seyahat yasağı getirildi. Tüm tutuklular için 15 gün olan gözaltı süresi, Mübarek'in hâlâ hastanede bulunması ve durumunun ağır olması sebebiyle ay sonunda 15 gün daha uzatıldı.

Soruşturmaya uluslararası PCB Litigation/Fraud Litigation firmasının destek verdiği ve firmanın özellikle üst düzey yetkililerin yaptığı yolsuzluklarda tecrübeli olduğu belirtildi. Mübarek ve yönetim devrini araştırmak için başkanlığını Essam el-Gawahri'nin yaptığı bir savcılar

Hüsnü Mübarek ile oğulları ve köşede nakledildikleri Tora Cezaevi

8 Nisan'da Tahrir Meydanı'nda toplanan halk

heyeti oluşturuldu. Heyet Mübarek'in yönetiminde olduğu süre boyunca yapılan silah ve yasadışı ticaret kanallarını araştırarak. Yönetime yakın fakat ismi açıklanmayan birinin Hürriyet Daily News & Economic Review'e yaptığı açıklamada, milyonlarca dolara varan kaçırılmış mal varlığının büyük bölümünün silah ticaretinden sağlandığı ve halkın doğal olarak ordunun bu durumla ilişkili olduğunu düşündüğü belirtildi. Aynı kişi, bu mal varlığının saklanmasının ve son kaçırma işleminin de büyük kısmının Batılı banka ve firmalar aracılığıyla gerçekleştiğini,

dolayısıyla başta ABD olmak üzere Batılı devletlerin de durumdan önceden haberdar oldukları kanaatinin

oluşturduğunu söyledi. Al- Arabia'nın haberine göre ise, Mübarek, kendisinin ve ailesinin yurtdışına para kaçırdıkları ithamından vazgeçilirse savcılarla işbirliği yapmayı kabul edeceğini açıkladı. Mübarek açıklamasında tüm bu söylentilerin kendisinin ve ailesinin itibarını sarsmak için çıkarıldığını iddia etti. Mübarek'in soruşturmaya konu olan malvarlığının ne kadar olduğu konusu henüz kesinleşmiş değil. Guardian'a göre, uzmanlar miktarın 40 ile 70 milyar dolar arasında olabileceğini belirtiyorlar. Ayrıca Hüsnü Mübarek'in yakın arkadaşı ve ortaklarından biri olarak tanınan Hüseyin Salem de 3 ton ağırlığındaki kargoyu yurtdışına çıkarmaya çalışırken yakalandı. Kargonun içinden 4 bin adet değerli altın ve gümüş eşyanın çıktığı bildirildi. Mübarek'in devrilmesinden sonra Salem gibi eski rejimde güçlü konumda bulunan pek çok kişinin antika ya da değerli eşyayı yurtdışına kaçırdığı düşünülüyor.

Siyasi olarak da Mübarek'le hesaplaşma çabaları sürüyor. Mübarek'in partisi olan Ulusal Demokratik Parti feshedilip malvarlıklarına devlet tarafından el konuldu. 1978 yılında Enver Sedat tarafından kurulan parti, son 30 senedir Mübarek tarafından yönetiliyordu. Halk, kararı olumlu karşılarken partinin son başkanı olan Talat Sedat yeni bir parti kurmak için çalışacaklarını söyledi. Ayrıca Mısır'ın çeşitli kentlerinde sokak ve meydanlara verilmiş Hüsnü ve eşi Suzan Mübarek'in isimlerinin de değiştirilmesine karar verildi. Haber dünya basınında Mısır'ın üzerinden Mübarek damgasının silinmesi çabası olarak yorumlandı.

Ülkede son aylarda süren Müslüman-Hıristiyan gerginliği Nisan ayında da devam etti. Minye şehrinde yola konacak kasis yüzünde iki aile arasında çıkan tartışma büyük bir Müslüman-Hıristiyan çatışmasına dönüştü ve iki kişinin ölümüne yol açtı. Gerginlik sokaklarda ilave polis güçlerinin yerleştirilmesiyle kontrol altına alınabildi. Minye'nin komşu eyaleti olan Kena'ya Hıristiyan bir valinin atanması da binlerce öfkeli gösterici tarafından protesto edildi.

Öte yandan Mısır, ekonomik olarak toparlanmak için elinden geleni yapıyor. En büyük gelir kaynaklarından biri olan turizm yaşanan olaylar sebebiyle sekteye uğramıştı. Bu durumu tersine çevirmek ve turistleri yeniden ülkeye çekmek için çaba gösteriliyor. Bu bağlamda Türkiye Seyahat Acenteleri Birliği (TÜRSAB) heyetini ağırlayan Mısır Şarm El- Şeyh ve Hurgada gibi merkezlere yapılacak charter uçuşlarda boş kalan koltukları ödemeyi taahhüt etti. TÜRSAB, Başkan Başaran Ulusoy, Başkan Yardımcısı Talha Görgülü, birliğe üye acentelerin temsilcileri ve basın

mensuplarının oluşturduğu toplam 25 kişiden oluşan heyetle gerçekleştirdiği gezide, amacın krizlerin nasıl fırsata dönüştürülebileceği konusunda Mısırlı meslektaşlarına tecrübe aktarmak olduğu açıklamasını yaptı.

[BAŞA DÖN](#)

CEZAYİR DEVLET BAŞKANI BUTEFİKA REFORM SÖZÜ VERDİ

Diğer Kuzey Afrika ülkeleri gibi Cezayir'de de son 3 aydır yönetimin ve devlet düzeninin değişmesi için yoğun gösteriler düzenleniyor. Şimdiye kadar 19 senedir süren olağanüstü halin kaldırılması dışında genelde bu gösterilere karşı sessiz kalan Devlet Başkanı Buteflika, 15 Nisan'da halktan gelen talepleri daha fazla görmezden gelemedi ve devlet televizyonuna çıkarak halka hitaben bir konuşma yaptı. Konuşmasında özellikle yargı ve anayasa alanında ciddi reformların yapılacağına dair söz veren Buteflika, sendikalar, siyasal partiler ve seçimlerle ilgili yasaların değişeceğini, yolsuzlukla mücadele için de yeni düzenlemeler yapılacağını açıkladı. Ayrıca basın özgürlüklerinin arttırılacağı ve tutuklu gazetecilerin de serbest bırakılacağını vaat etti. Fakat açıklamada, reformların nasıl ve ne zaman yapılacağına dair herhangi bir detay yer almadı. Muhafız liderlerden Bouguerra Soltani bu durumu eleştirerek, bir an önce reformların yapılması için bir zaman çizelgesi açıklanması gerektiğini ve vaat edilen reformların yapılacağına dair çeşitli garantilerin verilmesini istediklerini bildirdi. Soltani ayrıca yapılacak reformlar içinde başkanlık sisteminden parlamenter sisteme geçişin de olması gerektiğini savundu; bu sayede devlet yönetiminde tek adam kontrolünün zorlaşacağına ve demokratikleşmenin sağlanacağına inandıklarını söyledi.

Buteflika'nın açıklamasından hemen önce 12 Nisan'da başta üniversite öğrencileri olmak üzere 20 bin kadar genç gösteri düzenleyerek Başkanlık Sarayı'na doğru yürümüştü. Senelerdir uygulanan gösteri düzenleme yasağına rağmen bu kadar gencin toplanması, ülkedeki hareketliliği göstermesi açısından önemli bir işaret olarak yorumlandı. Polis ise, göstericilere çok sert davranmamakla birlikte Başkanlık Sarayı ve diğer hükümet binalarına yaklaşılmasını engelledi.

Abdülaziz Buteflika

Eğitim bakanının değişmesini isteyen gençler, demokrasi ve sosyal reform taleplerini dile getirdiler. İslami kesime mensup muhalifler de genel af çıkarılmasını ve siyasi tutukluların serbest bırakılmasını istiyorlar.

Buteflika televizyondan açıklama yaptığı sırada ülkede bir başka önemli gelişme daha yaşandı. Başkente 140 km uzaklıktaki askeri birliğe İslami Mağrip El Kaide'si adlı terör örgütü tarafından bir saldırı gerçekleştirildi. Çıkan çatışmada 14 asker ve bir örgüt üyesi hayatını kaybetti.

[BAŞA DÖN](#)

KUZEY AFRIKA'DAN GELEN MÜLTECİ AKINI AB'Yİ KARIŞTIRDI

Avrupa Birliği (AB) gündeminde uzun zamandan beri yer alan mülteci sorunu Kuzey Afrika'daki devrim, reform ve çatışmalardan sonra kontrolden çıkmış gibi görünüyor. Avrupa, 2. Dünya Savaşı'nın bitiminde önceleri talep ettiği, fakat son 15-20 senedir giderek ciddileşen bir sorun olarak gördüğü göç akını yaşamakta. Başlangıçta Doğu Avrupa ve Türkiye'den, son senelerde çok daha büyük bir yoğunlukla Afrika'dan göç alan Avrupa, bu sorunu sınırlarını kapatarak ve geçiş ülkesi olarak gördüğü ülkelerde tampon bölgeler oluşturup sorunu kendi dışında tutmaya çalışarak çözmeye çalışıyor. AB insani açıdan çok tartışılan uygulamalara da imza atmış bulunuyor.

Mülteciler zor koşulları aşarak ülkelerinden kaçıyorlar

Bunlardan en önemlileri gelen göçmeleri eski Nazi kamplarından mülteci kampına çevrilmiş yerlere kapatması; temizlik, sağlık, barınma ve beslenme açısından insani standartların çok altında koşullarda yaşamaya mecbur etmesi; bu kamplarda yaşayanları zorunlu işçi olarak çalıştırması ve her türlü hak talebinden mahrum bırakması olarak sayılabilir. Gelen göçmenlerin tesadüfen bu kamplara düşmeyenleri ise, genelde 1954 yılında yürürlüğe giren Cenevre Sözleşmesi'nde bulunan mültecilik statüsünü alamadan kaçak göçmen olarak yaşamaya mecbur bırakılıyor. Mevcut uygulamalardan bir başkası da AB'nin, Libya ve Türkiye gibi geçiş ülkeleriyle özel anlaşmalar imzalayarak ve fon sağlayarak buralarda mülteci kampları kurulması için girişimde bulunmasıdır. Özellikle son yıllarda İtalya ve Fransa'nın başını çektiği bu girişimler, AB'nin Libya ile ilişkilerini düzeltmesinin en önemli sebeplerinden biri olarak gösteriliyor.

Ancak son yaşanan gelişmelerin ardından göçmen akını o kadar büyük boyutlara ulaştı ki standart önlemler bu kitleyi AB sınırları dışında tutmayı başaramadı. Resmi rakamlara göre, sadece Tunus'tan İtalya'ya son 3 ayda toplam 26.000 kişi geldi. İtalya tüm bu yükü tek başına taşıyamayacağına dair sık sık açıklama yaptıysa da diğer AB ülkelerinden gerekli desteği göremedi. Bunun üzerine gelen göçmenlere Schengen vizesi vererek tüm AB ülkelerine geçişlerine imkân tanıdı. Özellikle Cezayir gibi frankofon ülkelerden gelen göçmenler Fransa'ya geçmeye başladılar. Bu durum üzerine AB İçişleri Bakanları Lüksemburg'da mülteci akımına karşı alınacak tedbirleri tartışmak üzere toplandı. Almanya ve Avusturya hem Kuzey Afrikalı göçmenleri kendi ülkelerinde istemediklerini hem de İtalya'ya yardım etmeyeceklerini açıkladılar. Önerileri, sınırlardaki güvenlik kontrollerinin artırılarak sorunun AB dışında durdurulması yönünde oldu. Henüz fazla sayıda göçmenin Almanya'ya ulaşmadığını belirten Berlin, sayı artarsa Schengen anlaşması gereğince kaldırılan sınır kontrollerini yeniden başlatacağını açıkladı. Fransa ise, sınır kontrollerini hemen başlattı ve İtalya'dan gelen trenleri sınırı geçmeden durdurdu. Her iki ülke de İtalya'nın yaptığının anlaşmaya aykırı olduğunu savundu. İspanya ise, Tunuslu göçmenlerin ülkelerine geri gönderilmesi gerektiğini ve Tunus'un da bu göçmenleri kabul etmekle yükümlü olduğunu savundu. Toplantıdan kesin bir sonuç çıkmadı. AB Komisyon Başkanı Jose Manuel Barroso bu konuyu görüşmek için Tunus'a resmi bir ziyaret gerçekleştirdi.

Nicolas Sarkozy ve Silvio Berlusconi

Avrupa Komisyonu 4 Mayıs'ta bu konuyu görüşmek üzere toplanacak. Fransa Devlet Başkanı Nicolas Sarkozy ve İtalya Başbakanı Silvio Berlusconi 28 Nisan'da yaptıkları toplantıda Avrupa Komisyonu'na sınır kontrollerinin sıkılaştırılması konusunda baskı yapma kararı aldılar. AB kamuoyunun, zorluklarla kazanılmış serbest dolaşım hakkından vazgeçmeyi mi yoksa göçmenleri hazmetmeyi mi deneyeceği konusunda bir karar vermesi gerekecek gibi görünüyor.

[BAŞA DÖN](#)

UGANDA'DA MUHALEFETİN GÖSTERİLERİ ARTIYOR

Uganda'da Demokratik Değişim Formu (FDC) lideri Dr. Kizza Besigye, 6 Nisan'da, ülke çapında değişimi savunan "Değişim İçin Eylem" (Action for Change) adında bir baskı grubu kurduğunu açıkladı. 18 Şubat'ta yapılan başkanlık seçimlerine hile karıştırıldığını savunan muhalefet, bağımsız bir Seçim Komisyonu'nun kurulması ve seçimlerin tekrarlanması talebinde bulundu. 10 Nisan'da FDC başta olmak üzere tüm muhalefet liderleri daha ileri bir demokrasi ve adil seçimler yapılması için "walk to work" yürüyüşlerinin ilkinin düzenlediler. Polisin yürüyüşün yasadışı olduğu konusundaki uyarısına rağmen eyleme devam eden grup polisle karşı karşıya geldi. Yürüyüş sırasında halkı şiddete teşvik etme suçlamasıyla gözaltına alınan FDC lideri, 6 saatlik gözaltı sonrasında kefaletle serbest bırakıldı. 15 Nisan'da Değişim İçin Eylem grubu "walk to work" protestolarının ikincisini düzenledi. Artan enflasyon, gıda ve petrol fiyatlarını protesto eden grup hükümeti istifa etmeye çağırıyordu. Polis ile karşı karşıya gelen gruba sert müdahalede bulunuldu; 40 kişi yaralandı, 4 aylık bir bebek göz yaşartıcı ve gaz bombalarından etkilenerek öldü. Polis ve protestocular arasındaki çatışmada ayrıca Değişim İçin Eylem grubunun ve FDC partisinin lideri Dr. Besigye sağ elinden vurularak hastaneye kaldırıldı. 18 Nisan'da Besigye evinden çıktıktan birkaç dakika

içerisinde yeni bir protesto hazırlığı içerisinde bulunmaktan dolayı tutuklandı. Bu haber protestoların hızlanmasına sebep oldu. Protestolar karşısında Museveni hükümeti yeni bir protestonun düzenlenmesinin önlenmesi amacıyla 24 saat süreyle facebook ve twitter sosyal paylaşım sitelerine erişimi yasakladı.

[BAŞA DÖN](#)

ORTA AFRIKA CUMHURİYETİ'NDE ÇATIŞMALAR SÜRÜYOR

Orta Afrika Cumhuriyeti'nde 11 Nisan'da isyancılar ile ordu arasında patlak veren çatışmalarda 27 kişi yaşamını yitirdi. Olayla ilgili açıklama yapan ordu sözcüsü, merkezi ordu mensuplarının çatışmada can kaybı vermediğini ifade etti. Barış ve Adalet İçin Vatandaşlar Birliği (CPJP) lideri Abdoulaye Hissene ise, çatışmada her iki tarafın da kayıp verdiğini öne sürdü. Hissene, şu anda hükümet ile işbirliği halinde olan eski Demokratik Kuvvetler Birliği üyelerinin de askerler ile birlikte çatışmaya katıldıklarını belirtti.

CPJP, Kasım 2010'da ülkenin kuzeyindeki Biraou eyaletinin kontrolünü ele geçirmişti. Biraou eyaleti Haziran 2010'da BM Barış Koruma Misyonunun kontrolüne bırakılmış ancak misyonun görev süresi Kasım ayı başında dolmuştu. 2008 yılında kurulan CPJP, 2009 yılında hükümet ile isyancılar arasında yapılan kapsamlı barış anlaşmasını imzalamayı reddetmişti. Ordunun sivilleri kasıtlı olarak hedef aldığını öne süren örgüt, hükümet güçleriyle sık sık çatışıyor. Siyasi kanatta mücadele vermeyi reddeden grup, ülkenin kuzeydoğusunda faaliyet gösteriyor.

Ordu sözcüsü, Çad ordusunun da verdiği destekle birlikte CPJP'ye karşı mücadelenin sürdüğünü ve eyaletin kontrolünü yeniden ele geçireceklerini ifade etti. CPJP'nin komşu eyaletlere düzenlediği saldırıları bertaraf etmeyi başardıklarını ifade eden ordu sözcüsü, bölgedeki sivillerin çatışmalardan zarar görmemesi için mücadele verdiklerini kaydetti.

[BAŞA DÖN](#)

ABD- AFRIKA BİRLİĞİ ARASINDA İKİNCİ YILLIK ZİRVE TOPLANDI

ABD ve Afrika Birliği (AfB) arasında İkinci Yıllık Üst Düzey Zirve 20-21 Nisan tarihleri arasında Washington'da toplandı. ABD ve AfB arasındaki diyalogu arttırmak ve karşılıklı çıkarları korumak amacıyla toplanan Zirve'de Libya olayları ön plana çıktı. ABD yetkilileri sorunun çözümünde AfB'nin göstermekte olduğu çabayı takdir ettiklerini belirtirken, uluslararası toplum ile işbirliği halinde olunması gerektiğini yinelediler. Libya'da bir an önce ateşkesin sağlanması gerektiğine dikkat çeken yetkililer, Kaddafi rejimini uluslararası hukukun yükümlülüklerini yerine getirmeye çağırıldılar.

Zirvede ayrıca kıtada demokratik kurumların korunması, tüm Afrikalılar için ekonomik, sosyal ve siyasal kalkınma fırsatları yaratılması, sağlık durumunun iyileştirilmesi, barış ve güvenliğin korunması gibi konular ön plana çıktı. Zirve sonunda yayınlanan ortak bildiriye ABD'nin, AfB'nin Gine ve Nijer'de demokrasinin korunması için gösterdiği çabayı takdir ettiği ifade edildi. Somali ve Fildişi Sahilleri'ndeki çatışmaların çözümünde de AfB'nin etkili olduğu belirtilirken, ABD'nin kıtada demokrasi, barış ve istikrarın korunması konusunda AfB'nin çabalarını destekleyeceği kaydedildi.

AfB heyeti ise, ABD'nin birliğin program ve faaliyetlerine verdiği destekten büyük memnuniyet duyduklarını ifade etti. Bu işbirliğinin derinleşerek sürmesi konusundaki temennilerini dile getiren heyet, bu sayede her iki aktörün de Afrikalıların yaşamlarını iyileştirmek konusundaki çabalarını birleştirme imkânı bulduklarını ve bu durumun Afrikalılara hizmet ettiğini vurguladı.

AfB Komisyonu Başkanı Jean Ping, Washington'daki temasları esnasında Dışişleri Bakanı Hillary Clinton ile de görüştü. Kıtadaki son durum hakkında istişarelerde bulunan Ping ve Clinton, iki aktör arasındaki işbirliğinin sürmesinin kıtada istikrarın sağlanmasında önem arz ettiği konusunda uzlaşmaya vardılar.

ABD Ağustos 2010'da AfB ile imzaladığı yardım anlaşması uyarınca, barış ve güvenliğin korunması, demokrasi ve iyi yönetişimin desteklenmesi, sağlık, ticaret ve tarım alanlarında kapasitenin artırılması gibi konularda kullanılmak üzere AfB'ye 5,8 milyon

Dolar yardımda bulundu. Birlik ile ilişkilerini derinleştirme yoluna giden ABD yönetimi, bu sayede kıtadaki etkinliğini arttırmayı planlıyor.

Jean Ping ve Hillary Clinton

[BAŞA DÖN](#)

ZİMBABVE'DEKİ HÜKÜMET KRİZİ İÇİN DEVREYE GİREN KOMŞU ÜLKELERE MUGABE'DEN TEPKİ GELDİ

Güney Zambiya'nın merkezî ve tarihi kentlerinden Livingstone'da, Zimbabve'deki hükümet krizine çözüm getirmek amacıyla SADC (Güney Afrika Kalkınma Topluluğu) bünyesinde toplanan Afrikalı liderler Zimbabve Devlet Başkanı Robert Mugabe'nin eleştirilerine maruz kaldılar. Mugabe, Afrika'nın güneyinden ülkesine yöneltilen eleştirilere, kimsenin kendisine ülkesini nasıl yönetmesi gerektiğini söyleyemeyeceğini belirten sert bir karşılık verdi.

31 Mart perşembe günü başlayan ve 2 Nisan cumartesi günü sona eren, Namibya, Güney Afrika ve Mozambik Devlet Başkanları Hifikepunye Pohamba, Jacob Zuma ve Armando Guebuza liderliğindeki Siyaset, Savunma ve Güvenlik İşbirliği Bölgesel Zirvesi'nde Afrikalı liderler her zamankinden daha sert bir üslupla Zimbabve'deki olayları kınadılar. Ayrıca ülkedeki muhaliflerin Mugabe'nin partisi ZANU-PF'yi sorumlu tuttıkları baskılara bir an önce son verilmesi çağrısında bulundular. Mugabe ve Tsvangirai'nin da çağrıldığı toplantı sonrasında ülkesine dönüp partisinin merkez kurulunu toplayan Mugabe "Biz egemen bir devletiz ve egemen bir devlet olarak hiçbir dış müdahaleyi kabul etmiyoruz. Ayrıca komşularımız dahi bize ne yapmamız gerektiğini söylememeliler." dedi.

SADC bugüne kadar Mugabe'ye karşı gereğinden fazla ılımlı davrandığı yönünde eleştiriliyordu. Zimbabve bir krizden diğerine savrulduca SADC liderlerinin de ses

tonu giderek sertleşmeye başladı. Mart ayında Mugabe yanlısı güvenlik güçleri ZANU-PF karşıtı tüm muhalif mitingleri iptal etmiş ve rakip olarak gördüğü bazı önemli isimleri gözaltına almıştı. Bu girişimlerin yılsonunda yapılması muhtemel seçimlerde güç kazanmak için kasıtlı olarak gerçekleştirildiğini iddia eden muhaliflerin tepkileri neticesinde ülkedeki gerilimin artması, Zimbabwe'nin komşularını harekete geçirdi.

Mugabe iktidardaki konumunu, iki yıl önce imzaladığı birlik

hükümeti anlaşması ile korumuştur. Yanlış politikalarının bir sonucu olarak ülkeyi ekonomik krizin içine sürüklemekle suçlanmasının

ardından ve 2008 yılındaki çatışmalı seçimlerin ertesinde, 2009 yılında, krizin çözümü olarak muhalif Demokratik Değişim Hareketi lideri ve mevcut Başbakan Morgan Tsvangirai ile birlik hükümeti kurmaya zorlanmıştı.

İngiltere'den bağımsızlığın kazanıldığı 1980 yılından bu yana iktidarda olan 87 yaşındaki Mugabe, yeni anayasa sürecini geciktirmek ve hükümet kademelerindeki atamalara ilişkin tartışmalar yaratarak ülkenin zamanını boşa harcamakla suçladığı rakiplerine karşılık, demokratik reformlara girişilmeden önce erken seçimlere gidilmesi yönünde baskı yapıyor. Buna karşılık 2012 yılından önce bir seçim yapılamayacağına kararlı olan Tsvangirai'nin partisi Demokratik Değişim Hareketi (MDC) üyesi Maliye Bakanı Tendai Biti, Zimbabwe'nin 2012 öncesi bir seçim için ekonomik olarak hazır olmadığını açıkladı.

Zimbabwe'deki hükümet krizine son vermeyi amaçlayan SADC öncülüğündeki zirvenin toplanma nedenlerinden biri de Tsvangirai'nin bölgesel liderlerin desteğini talep etmesi oldu. Tsvangirai, kapsamlı demokratik reformların seçimlerden önce hayata geçirilmesi için Mugabe'yi ikna etmeleri talebiyle bölgesel liderlere başvurdu. Öte yandan siyasi uzmanlar, Mugabe'nin ancak Zimbabwe'ye yönelik bir bölgesel izolasyon tehdidi olması halinde ikna edilebileceğine inanıyorlar. Mugabe, basına yansıyan açıklamalarında, "Tsvangirai SADC'a seçimler ve şiddet olayları hakkında şikâyetle bulunmuştur. Onlara sorarım, hangi ülkede çatışma yaşanmıyor? Zambiya'da da bunlar yaşanmıyor mu? Biz hepimiz aynıyız. Herhangi bir üçüncü dünya ülkesinde veya gelişmekte olan ülkede her zaman çatışma vardır fakat kimse bu konuda yargılayıcı tavır alamaz" dedi.

Morgan Tsvangirai 31. Bağımsızlık kutlama töreninde Mugabe'yi dinledi

18 Nisan'da Zimbabwe'nin bağımsızlığının 31. yılı kutlama töreninde konuşan Mugabe, Batılı ülkelere yönelik tavrını öne çıkararak mevcut hükümetin tüm anlaşmazlıklara rağmen ülkenin bütünlüğü ve ulusal birliği için birlikte mücadele ettiğini söyledi. Kutlamalar için hazırlanan 50 bin kapasiteli bir stadyumda halka seslenen Mugabe, 2008 yılındaki şiddet olaylarıyla gölgelenen seçimlerin ardından kurdukları birlik hükümetinin bazı hedeflerini başaramadığına ve sürekli yanlış anlaşılmalara yüz yüze kaldıklarına fakat Batının müdahalelerine rağmen yine de tek yumruk olduklarına dikkat çekti. Libya'yı örnek göstererek Avrupa ve ABD'yi hedefine alan Mugabe, bu güçlerin uluslararası hukukun varlığından haberdar olmadıklarına, kendi siyasi ve ekonomik çıkarları için BM Şartı'nı parçalara ayırdıklarına değindi.

Mugabe SADC Zirvesi çıkışı Zuma (solunda) ve Guebuza (sağında) ile

Kutlama töreninde ayrı bir konuşma yapan Tsvangirai ise, gelecek yıllarda kendilerini ciddi zorlukların, tehlikelerin ve zor kararların beklediği mesajını ilettili. Destekçilerine seslenen Tsvangirai, yeni ve demokratik bir Zimbabve hedeflerinden onları vazgeçirmeye çalışacak her türlü aldatıcı sese karşı kendilerini korumaları gerektiği uyarısında bulundu.

[BAŞA DÖN](#)

BM, BATI SAHRA İÇİN YENİ BİR RAPOR HAZIRLIYOR

BM Genel Sekreteri Ban Ki-Moon Batı Sahra sorununa dair yeni bir rapor hazırlıyor. 27 Nisan'da BM Güvenlik Konseyi'nde MINURSO'nun (The United Nations Mission for the Referendum in Western Sahara) görev süresinin uzatılması için yapılacak değerlendirme toplantısına yol göstermesi beklenen rapor ciddi tartışmalara yol açtı. Raporun ilk taslağının ilgili devletlere sızması, daha rapor yayınlanmadan Fas ve İspanya'nın rapora müdahale etmeleri sonucunu doğurdu. Raporun ilk halinde yer alan Fas'ın BM İnsan Hakları Konseyi tarafından denetlenmesi talebinin bu müdahaleler sonucu rapordan çıkartıldığı ve sadece ara ara Konsey raportörlerinin bölgeye ziyaret yapmasının önerildiği görüldü. Ban Ki-Moon ise, yaptığı açıklamada böyle müdahale çabalarının bu tip raporlar için normal olduğunu söyledi. POLİSARİO Cephesi'nin BM temsilcisi Ahmet Buhari, durumdan üzüntü duyduklarını ancak yine de raporun genelinin çözüme giden yolda doğru bir adım olarak değerlendirilebileceği yorumunda bulundu.

MINURSO, 1991'de Güvenlik Konseyi'nin 690 sayılı kararı gereğince Batı Sahra sorununun 1988'de POLİSARİO Cephesi tarafından da kabul edilen çözümünü sağlamak için kurulmuş bir BM misyonu. Başında BM Genel Sekreteri Özel Temsilcisi'nin bulunduğu misyonun temel görevi, Batı Sahra'nın bağımsız mı olacağı yoksa Fas'a bağlı hale mi geleceği konusunda yapılacak referandumu organize etmek. Ancak kimin referandumda oy verme

MINURSO Kuvvetleri

hakkına sahip olması gerektiği konusunda tarafların anlaşamamaları nedeniyle referandum bir türlü yapılamıyor. Asli görevini zaten yerine getiremeyen MINURSO'nun, raporda yapılan değişiklik ile bölgede İnsan Hakları denetimi yapması imkânı da yaratılamamış oldu. Bölgedeki karışıklığın asıl sebebinin ise değerli fosfat yatakları, büyük balıkçılık potansiyeli ve bulunması muhtemel petrol ve gaz yatakları olduğu kanısı uluslararası toplumda sıklıkla dile getiriliyor.

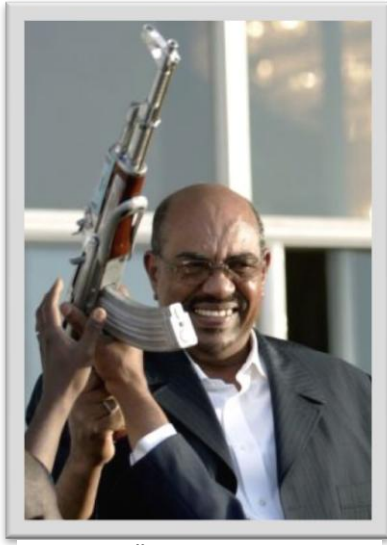
[BAŞA DÖN](#)

SUDAN DEVLET BAŞKANI EL BEŞİR REFERANDUM SONUÇLARINI TANIMAMA TEHDİDİNDE BULUNDU

Sudan Devlet Başkanı Ömer El Beşir, eğer Güney Sudan petrol zengini Abyei bölgesinde hak iddia etmeye devam ederse referandum sonuçlarına göre kurulacak olan yeni Güney Sudan Devleti'ni tanımayacaklarını söyledi. Ocak'taki referandumda Abyei bölgesinin de oy kullanması gerekiyordu ancak kimin oy vermeye hakkı olduğu konusunda iki taraf arasında anlaşmazlık çıkınca bu bölgede referandum yapılamadı.

Ocak ayından beri belirsizliğini koruyan Abyei bölgesi çok sayıda çatışmaya sahne oluyor. Güney Sudan için hazırlanan geçici anayasa Abyei'nin Güney Sudan'a dâhil olduğunu iddia ediyor. El Beşir ise, Abyei sınırında yaptığı açıklamada Kuzey Sudan'a dâhil olan bu bölgeden bir inç toprak bile vermeyeceklerini vurguladı. Abyei de hak iddia eden başka bir grup ise Arap Miseriya göçmenleri. Yerleşik sakinlerini Güneyli Dinka Ngokların oluşturduğu Abyei'ye göçmenler senenin belli bir bölümünde sürülerini otlatmak için geliyorlar. Uluslararası camia ise, Abyei sorununun zaten kırılğan olan Kuzey-Güney anlaşmasını bozmasından endişe ediyor. Bu sebeple ABD Başkanı Doha görüşmeleri için görevlendirdiği özel temsilcisine Kuzey ve Güney'in barışçıl şekilde ayrılması için sürdürülen diplomatik görüşmelerin devam etmesini sağlama görevini de verdi.

Öte yandan Sudan'da ayrılık süreci işlemeye devam ediyor. Kuzey ile Güney arasında 6 yıl önce imzalanan antlaşmadan sonra bölgede barışı korumak amacıyla Güney Sudan'da görev yapan 12.000 civarında Kuzey Sudan askeri, yapılan referandum sonrası ayrılık kararı çıkması ile geri çekilmeye başladı. Aynı şekilde Hartum'da bulunan Sudan Halkın Kurtuluşu Örgütü (SPLA) kuvvetleri de Güney'e çekilmeye başladı.

Ömer El Beşir

Güney Sudan'da durumun tam olarak sakinleştiğini söylemek pek mümkün değil. Mayıs ayında yapılacak yerel seçimler sebebiyle adaylar ve adayların kabileleri arasında çatışmalar yaşanıyor. Zengin petrol yataklarına sahip olan Güney Kardofan'da SPLA'nın vali adayı Abdülaziz El Helu, Milli Kongre Partisi'nin vali adayı Ahmed Harun'a bağlı milislerin El Feyd kasabasında sivillere saldırıp 17 kişiyi öldürdüklerini ve 350 evi yaktıklarını açıkladı.

Darfur sorunuyla ilgili Doha görüşmeleri de devam ediyor. Bu bağlamda Ömer El Beşir, 2003'ten beri devam eden ve BM'ye göre 300.000 kişinin öldüğü, 2.7 milyon kişinin de yerinden edildiği Darfur'da yaşananlardan sorumlu olduğunu ilk kez kabul etti. Ancak sorumluluğunun devlet başkanı sıfatıyla ülkede yaşanan her şeyden sorumlu olmakla sınırlı kaldığını belirtti ve soruna yol açan asıl nedenin sömürge döneminden miras kalan durum olduğunu savundu.

2009'dan beri Uluslararası Ceza Mahkemesi'nde giyabında yargılanan El Beşir, 7

farklı savaş ve insanlığa karşı suçu işlemekle itham ediliyor. Bu suçlamalara karşı, devletin isyancılarla savaşmasının doğal olduğunu ifade eden El Beşir, halka karşı herhangi bir saldırının yapılmadığını iddia ediyor. Muhalif liderlerden Abdülvahid Nur, Darfur'da şiddetin hâlâ her gün yaşandığını ve duruma müdahale edilmezse Doha görüşmelerine katılmayacaklarını açıkladı. Uluslararası toplumun bu duruma kayıtsız kaldığını belirten Nur, acilen Darfur üzerinde uçuşa yasak bölge tesis edilmesi talebinde bulundu.

Sudan'da bu ay içinde yaşanan son önemli gelişme ise, Sudan'ın

doğusundaki önemli bir liman kentine düzenlenen füze saldırısı oldu. İki kişinin hayatını kaybettiği saldırının kim tarafından yapıldığı anlaşılamazken, Sudanlı yetkililer, yaptıkları araştırmanın ardından saldırının İsrail kaynaklı olduğuna kanaat getirdiklerini açıkladılar. Konuyla ilgili yorum yapmayan İsrail, suçlamaları da reddetmedi. Son zamanlarda İsrail'in Sudan aracılığıyla HAMAS'a silah yardımı yapıldığına ilişkin şikâyetleri vardı.

[BAŞA DÖN](#)

MORİTANYA'DA SENATO SEÇİMLERİ ERTELENDİ

Moritanya'da 24 Nisan'da yapılması planlanan senato seçimleri muhalefetin talebi doğrultusunda belirsiz bir tarihe ertelendi. Senatonun üçte birlik kısmının değişmesi için yapılacak seçimlerin ertelenmesinde hem muhalefetin hem de hükümetin özgür ve şeffaf bir seçim düzenlenmesi için gerekli koşulların oluşturulamadığı konuda görüş birliğine varmaları etkili oldu. Ancak kararı eleştirenler de bulunuyor. Muhalif partilerden ADIL ve COD (Coordination of Democratic Opposition) bu ertelemenin gerekli olduğunu ancak muhalefetle diyalogun güçlendirilmesi ve seçimlerin şeffaf bir ortamda yapılması için çaba harcanması halinde işlevsel olacağını açıklarken, diğer bazı muhalefet partileri söz konusu ertelemenin iktidar partisi tarafından daha fazla avantaj sağlamak için kullanılacağını savundular.

Ocak sonundan beri, çoğunluğunu gençlerin oluşturduğu yüzlerce kişi de Muhammed Abdülaziz'in devlet başkanlığını bırakması ve sosyo-ekonomik reformların yapılması için aralıklarla gösteri yapmaya devam ediyor. 25 Nisan'da başkent Nouakchott'ta düzenlenen son gösteri yine polis tarafından coplar ve biber gazı kullanılarak çok sert biçimde bastırıldı. Ayrıca çalışanlar da çeşitli gösteriler ve grevler düzenlemeyi sürdürüyorlar. Son olarak bu ay içinde sağlık çalışanları genel greve gittiler ve hem çalışma şartlarının düzeltilmesi, hem ücretlerin arttırılması, hem de sadece doktorlara ödenen risk payının tüm sağlık çalışanlarına ödenmesi taleplerini duyurmaya çalıştılar. Grevin özellikle başkentte etkili ve başarılı olduğu bildiriliyor.

[BAŞA DÖN](#)

MALAVİ-İNGİLTERE DİPLOMASİ KRİZİ

Malavi Devlet Başkanı Bingu wa
Mutharika

27 Nisan çarşamba günü, İngiltere Büyükelçisi Fergus Cochrane-Dyett'in Malavi Devlet Başkanı Bingu wa Mutharika'yı eleştirdiği gerekçesiyle Malavi'den sınır dışı edilmesi kararının ardından İngiltere de Malavi Maslahatgüzarı'ndan ülkeyi terk etmesini istedi. İngiliz büyükelçinin sınır dışı edilme kararının haksız ve kabul edilemez olduğunu belirten İngiltere Dışişleri Bakanı William Hague, Malavi Maslahatgüzarı Flossie Gomile Chidyaonga ve kendisine bağlı kişilerin en yakın zamanda İngiltere'den ayrılması talimatını verdi.

İki ülke arasındaki gerilim, Cochrane-Dyet'in Malavi Devlet Başkanı Mutharika hakkında "her zamankinden daha despot ve eleştirilere karşı hoşgörüsüz" olduğunu söylediği iddialarının basına sızdırılmasından kaynaklandı. Nisan ayı başında basına yansıyan haberlerde İngiliz

İngiltere Dışişleri Bakanı William Hague Büyükelçi'nin "basın özgürlüğü, ifade özgürlüğü ve azınlık hakları konusundaki yönetişimde hükümetin gerilemeye devam ettiği"ne dair ifadesi yer almıştı.

İngiltere, bu durumun Malavi için çok ciddi sonuçları olacağı yönünde açıklamada bulunurken, Malavili yetkililer sessizliklerini korudular. AB'den de sınır dışı etme kararını kınayan açıklamalar geldi; Malavi hükümetinin asılsız basın haberlerine ve kaynağı belirsiz hükümet eleştirilerine dayanarak verdiği kararın yersiz ve haksız bulunduğu belirtildi.

13 milyon nüfusa sahip olan ve nüfusun yarısının yoksulluk sınırının altında yaşadığı Malavi 1964 yılında İngiltere'den bağımsızlığını kazanmıştı. İngiltere Malavi'nin en büyük bağışçı ülkesi olmayı sürdürmektedir.

[BAŞA DÖN](#)

EKONOMİ

ARJANTİN'DE DÜZENLENEN TARIMSAL ÜRETİMDE YENİLİK VE KALKINMA KONFERANSI'NA AFRİKA'DAN YOĞUN KATILIM OLDU

İlki bu yıl 4-7 Nisan tarihleri arasında Arjantin'de düzenlenen Tarımsal Üretimde Yenilik ve Kalkınma Konferansı'na Afrika'dan çok sayıda bakan katıldı. Afrika Birliği, Doğu Afrika Topluluğu ve Dünya Bankası temsilcilerinin de katıldığı konferansta, gıda üretiminin arttırılması hususunda yeni stratejiler üzerinde tartışıldı. Arjantin'in Tarım Bakanı Julián Dominguez başkanlığında toplanan konferansta katılımcılar tarım alanında ikili ve çok taraflı ilişkileri geliştirme kararı aldılar.

Konferans sayesinde pek çok ikili anlaşmaya da imza atıldı. Bunlardan biri de, Angola Tarım Bakanı Afonso Pedro Canga ile Arjantin Tarım Bakanı Julián Dominguez arasında, 8 Nisan cuma günü imzalanan Ziraat Sektöründe İşbirliği ve Bilimsel Araştırmaları Geliştirme Anlaşması oldu. Anlaşmaya göre Arjantin, Angola'da ziraat alanında yürütülen projelere destek verecek ve ülkeye uzman ekipler gönderecek.

[BAŞA DÖN](#)

GÜNEY AFRİKA'NIN KATILIMININ ARDINDAN İLK BRICS ZİRVESİ TOPLANDI

Dünya nüfusunun % 40'ını, küresel ekonominin ise beşte birini temsil eden BRICS'in¹ ilk toplantısı, 13 Nisan'da Çin'in Sanya şehrinde düzenlendi. Toplantıda Çin, Hindistan, Brezilya, Rusya ve Güney Afrika Cumhuriyeti'nden oluşan BRICS ülkeleri arasında ticari işbirliğinin daha da derinleştirilmesi konusunda görüş birliğine varıldı. Çin Ticaret Bakanı Chen Deming, düzenlenen basın toplantısında, varılan görüş birliğinin yerine getirilmesi için BRICS ülkeleri arasında koordinasyon ekibi oluşturulacağını, bazı somut tedbirler hazırlanacağını ve BRICS ülkeleriyle

gelişmekte olan ülkeler arasındaki işbirliğinin güçlendirileceğini belirtti.

Chen Deming ayrıca, G-20 Grubu, iklim değişikliği, Doha turu görüşmeleri gibi uluslararası konularda eşgüdümü güçlendirmek ve böylece gelişmekte olan ülkelerin çıkarlarını daha iyi korumak için görüş birliğine vardıklarını da söyledi.

Güney Afrika'nın gruba dâhil olmasının ardından ilk kez BRICS Zirvesine katılan Jacop Zuma da bir açıklama yaparak, Güney Afrika'nın katılımından duyduğu memnuniyeti dile getirdi ve liderlerle dünyadaki siyasi ve ekonomik olaylar hakkında istişarelerde bulunduğunu belirtti.

Ayrıca zirvede Rusya'nın muhtemel Dünya Ticaret Örgütü üyeliğinden, Libya'da yaşanan olaylara kadar pek çok güncel tartışma da ele alındı. Görüşmelerin ardından, 2011 yılında Rusya'nın Dünya Ticaret Örgütü üyeliğine destek verileceği ve BIRCS ülkelerinin küresel ekonominin karar alma mekanizmalarında daha fazla söz sahibi olması gerektiği hususlarında fikir birliği sağlandı. NATO'nun Libya operasyonunu kınayan bir karara da imza atıldı.

[BAŞA DÖN](#)

FİLDİŞİ SAHİLLERİ'NDEKİ MAĞDURLARA ULUSLARARASI YARDIM DEVAM EDİYOR

Fildişi Sahilleri'nde başkanlık krizi son bulmuş olmasına rağmen, krizden olumsuz etkilenen sivillere yönelik insani yardımlar devam ediyor. Avrupa Birliği Komisyonu bu ay hazırladığı raporda, ülkedeki mağdurlara 30 milyon avroluk yardım yapma kararı alındığını açıkladı. Bölgeye gönderilen uzmanların hazırladığı raporda, ülkede temel ihtiyaçlarını karşılayamayan birçok insanın olduğu belirtilirken, AB tarafından Fildişi Sahilleri'ne aktarılan yardımların, BM Fildişi Sahilleri Misyonu ve çeşitli sivil toplum örgütleri aracılığıyla ihtiyaç sahiplerine ulaştırılacağı duyuruldu. Benzer

¹ BRICS, dünyanın en hızlı büyüyen ekonomileri Brezilya, Rusya, Hindistan, Çin ve aralarına bu yıl katılan Güney Afrika'nın baş harflerinin, İngilizce kısaltmasından oluşuyor.

biçimde uluslararası sivil toplum kuruluşu Oxfam da ülkede yaşanan kriz nedeniyle Liberya'ya göç etmek zorunda kalan mültecilere yardım yapılacağını açıkladı.

Diğer taraftan yapılan yardımlar insani yardımla sınırlı kalmıyor. Fransız hükümetinin Fransız Kalkınma Ajansı aracılığıyla yeni hükümete 400 milyon dolarlık yardım yapacağı açıklanırken, Dünya Bankası'nın da 100 milyon dolar kredi vereceği duyuruldu.

[BAŞA DÖN](#)

GANA İLK PETROL SATIŞINDAN 112 MİLYON DOLAR KAZANDI

Gana Ulusal Petrol Şirketi'nden yapılan açıklamaya göre, Gana'nın Jubilee yataklarından çıkarılan petrolden elde edilen gelir 112 milyon dolara ulaştı. Şirketin İcra Kurulu Başkanı Boakye Assafu-Adjaye, Gana petrolünün uluslararası piyasalarda varili 112 dolardan satıldığını belirtti. Adjaye ayrıca, dünya petrol piyasası içinde en kaliteli petrolerden biri olan Gana petrolünün şu anki satış rakamının indirimli olduğunu ve uluslararası alanda yaşanan fiyat artışına göre Gana'nın da varil başına petrol fiyatını arttıracığını söyledi.

Gana'daki petrol yatakları dünya genelinde son yıllarda bulunan en büyük rezervler olarak kabul ediliyor. İngiltere merkezli Tullow Petrol şirketinin başını çektiği bir konsorsiyum, günde 55 bin varil petrol çıkartıyor.

Petrol üretiminin ilk yılında 400 milyon dolara yakın gelir elde edilmesi bekleniyor. Ancak bazı uzmanlar, Gana'nın bu yeni sektörle baş etme kabiliyeti konusunda endişeliler. Ülkede, yeni değerli kaynakların keşfinin yolsuzlukları körükleyeceği konusunda kaygılar hâkim. Bunun dışında petrol sektörünün yönetimine ilişkin yeni yasaların kabul edilmesi gerektiği de yoğun olarak tartışılıyor.

[BAŞA DÖN](#)

KENYA'NIN ASKERİ HARCAMALARI 10 SENEDE %25 ARTTIRDI

İsveçli bir düşünce kuruluşuna göre, Kenya hükümeti son on yılda askeri harcamalarını % 25 oranında arttırdı. Stockholm Uluslararası Barış Araştırmaları Enstitüsü'nün (Sipri) yayınladığı raporda, Kenya hükümetinin geçen seneki güvenlik harcamalarının 594 milyon dolara ulaştığı bildirildi. Sipri verileri ayrıca hala askeri harcamaların ülke GSMH'nin en büyük payını oluşturduğunu göstermektedir.

Sipri'nin Afrika uzmanlarından Dr. Olawale Ismail, Kenya'da güvenlik alarmı durumunun mevcut olmadığını fakat Somali sınırından Kenya'ya kadar olan bölgedeki terörist grupların varlığından dolayı "küresel terörizme savaş" bağlamında savunma harcamalarının arttığına dikkat çekti.

[BAŞA DÖN](#)

ÇİN'İN MALAVİ'DEKİ YATIRIMLARI ARTIYOR

Çin'in Afrika'da gerçekleştirdiği yatırımlara her gün bir yenisi eklenirken, ülkede biriken devasa döviz rezervleri, Afrika'da yeni yatırımlar yapma arzusunun en önemli nedeni. Her yıl 30.000'in üzerinde Çinli firma Sahra-altı Afrika'da çok büyük yatırımlara imza atıyor. Çin'in yoğun yatırım yaptığı Sahra-altı ülkelerinden birisi de Malavi. 2007 yılında Tayvan ile diplomatik bağını kesen ülkede, bu tarihten itibaren Çin'in varlığı giderek arttı. 2008 yılında iki ülke arasında Endüstri, Ticaret ve Yatırım Anlaşması imzalanırken, bu anlaşma çerçevesinde yatırımlar 2010 yılından itibaren inşaat sektöründe yoğunlaştı.

Çin'den alınan 260 milyar dolarlık kredi ile ülkede çok sayıda yeni projeye imza atıldı. Şangay İnşaat Firması tarafından 90 milyar dolara mal olan, ülkenin ilk 5 yıldızlı oteli de bu projelerden sadece biri. Otelin ana bina ve konferans merkezinin açılışında konuşma yapan Çin'in Malavi Büyükelçisi Pan Hejun, yıllarına kadar otelin inşaatının biteceğini ve yeni otelin Malavi'ye çok sayıda turist çekmenin yanı sıra Afrika Birliği zirvelerine de ev sahipliği yapacağını belirtti. Ayrıca Büyükelçi, Çin Hükümeti'nin Malavi'ye iki yıl içinde Malavi Bilim ve Teknoloji Üniversitesi'ni inşa etme sözü verdiğini ve bu üniversitenin 3.000 öğrenci kapasitesinin yanı sıra ileri teknolojiyle donatılmış laboratuvarlarıyla da Doğu Afrika'nın en büyük üniversitesi olacağını sözlerine ekledi.

**Malavi'nin Başkenti Lilongwe'deki Çin Halk Cumhuriyeti
Büyükelçiliği**

Çin'in Malavi'de yürüttüğü projeler sadece otel ve üniversite inşasıyla sınırlı değil. Çinli inşaat firmaları Thyolo'da bir ilkokul, Karonga ve Chitipa arasında 100 km.lik bir yol ve Lilongwe'de Çin-Malavi Dostluk Okulu inşa ettiler.

Çinli Çalışanlar Konusunda Problemler Ortaya Çıkmaya Başladı

Çin'in ülkeye yaptığı yoğun yatırım çok sayıda Çinli işçinin Malavi'de istihdam edilmesini de beraberinde getirdi. Bu durum Malavi halkı ile Çinli çalışanlar arasında bazı problemlerin ortaya çıkmasına neden olurken, geçtiğimiz ay Çinli bir işçinin Malavi'den ayrılırken büyük miktarda fildişi kolye ve bilezik ile yakalanması ve aynı gün tutuklu halde bulunan başka bir Çinli çalışanın rüşvet karşılığı salıverilmesi, Çinli işçiler konusunda yaşanan memnuniyetsizliği arttırdı.

Malavi halkı Çinli tüccarların faaliyetlerinden de hoşnut değil. Çinli tüccarlar Malavi toptan ve perakende sektöründe hukuk dışı dayanaklar bulmakla ve döviz kurallarını ihlal etmekle suçlanıyorlar. Bu durum yerel tüccarların rekabet hususunda endişe duymasına neden oluyor. Çinli tüccarların küçük ölçekli işlere yönelmeleri de yerel tüccarları zor durumda bırakıyor.

ARTAN AKARYAKIT VE GIDA FİYATLARI KENYA'DA HALKI SOKAĞA DÖKTÜ

Artan akaryakıt ve gıda fiyatları Kenya'da halkı sokağa döktü. 19 Nisan salı günü Kenya'nın başkenti Nairobi'de sokağa dökülen binlerce kişi, parlamento binasının önünde "Kondom değil, ekmeği istiyoruz" şeklinde slogan atarak hükümet yetkilerini protesto etti.

Kenya'da ekmeğin fiyatı geçtiğimiz 3 ay içinde % 27 artış gösterirken, Enerji Düzenleme Kurulu'nun yaptığı açıklamaya göre, akaryakıtın litre başına fiyatı % 14 oranında arttı. Akaryakıt fiyatlarındaki artış hakkında bir açıklama yapan Kenya Enerji Bakanı Kiraitu Murungi, ülkede yaşanan akaryakıt zammının dış faktörlerden kaynaklandığını, buna neden olan etkenin ham petrolün fiyatındaki artış olduğunu belirtti. Ayrıca Maliye Bakanı Uhuru Kenyatta da bir açıklama yaparak, diesel ve gazda % 20 ile % 30 arasında vergi kesintisine gidilebileceğini duyurdu. Ancak bu oran, Kenya Tüketici Federasyonu tarafından az bulunurken, bakanlıklardan gelen açıklamalar protestoları engellemek için yapılan geç kalmış hamleler olarak değerlendirildi.

Halk Meclisi (Bunge la Mwananchi) adındaki muhalif grup, vergi indiriminin ardından bir basın açıklaması yaparak, indirimlerin hiçbir anlam ifade etmediği gibi gıda ve akaryakıt fiyatlarını da düşürmeyeceğini söyledi ve Kenya'nın da Tunus ve Mısır'la aynı yolu izleyeceğini belirtti.

Kenya'nın Kuzeyinde Durum Daha Vahim

Akaryakıt fiyatlarındaki artış, Kenya'nın kuzeyinde kuraklıkla mücadele eden halk için yürütülen yardım operasyonlarını olumsuz etkiledi. Yardım kuruluşlarının belirttiğine göre, ulaşım, sağlık, gıda ve su dağıtımında büyük aksaklıklar var. Bu durumdan en çok etkilenen kesim ise kırsal alanda yaşayan yerel topluluklar. Akaryakıt fiyatlarındaki artış ulaşımı da olumsuz etkilediğinden yerel topluluklar içinde tedaviye ihtiyaç duyan hastalar şehirlere ulaşım sağlayamıyorlar.

Kenya'nın kuzeyinde faaliyet gösteren yardım kuruluşları, hükümete acil müdahale çağrısında bulunarak, gıda ve su dağıtımını yapılmaması halinde on binlerce insanın birkaç hafta içinde hayatını kaybedebileceği ve salgın hastalıkların bölgede baş gösterebileceği konusunda uyarıda bulundular.

[BAŞA DÖN](#)

İNSAN HAKLARI

AFRİKA BİRLİĞİ'NDEN ULUSLARARASI CEZA MAHKEMESİ'NE TEPKİ

Afrika Birliği (AfB) Komisyonu Başkanı Jean Ping, Uluslararası Ceza Mahkemesi'ni (UCM) Afrikalı liderlere karşı çifte standart uygulamakla suçladı. Ping, 20 Nisan'da yaptığı açıklamada, cezasızlıkla mücadelenin AfB'nin öncelikli hedefleri arasında yer aldığını ancak dünyanın başka yerlerinde ihlallere gözünü kapayan UCM'nin yalnızca Afrikalıları soruşturup yargılamasından rahatsızlık duyduklarını ifade etti.

Ping, şu anda uluslararası yargılama ile karşı karşıya olan 30 Afrikalının bulunduğunu ve bunun Afrika'ya yönelik çifte standardın açık göstergesi olduğunu öne sürdü. Bu durumun kıtaya barış ve güvenlik getirmeyeceğinin açık olduğunu kaydeden Ping, aksine bu yargılamaların yeni sömürgeciliğin bir aracı haline getirilmeye çalışıldığını ve Afrika'nın uluslararası alanda söz söyleme hakkının elinden alınmaya çalışıldığını belirtti. Kıta içerisinde barışın, istikrarın korunması ve cezasızlıkla mücadele edilmesi için AfB'nin etkili

UCM

mekanizmalar oluşturduğunu dile getiren Ping, "Afrika'nın sorunlarına Afrikalı çözümler bulunmalı" şeklinde konuştu.

2004 yılında Afrika Birliği bünyesinde Afrika İnsan ve Halkların Hakkı Mahkemesi'nin kurulması ile birlikte Afrika'da insan haklarının korunması için yeni bir dönem başladı. 1987 yılında yürürlüğe giren Afrika İnsan ve Hakları Şartı ile kurulan ve insan hakları ihlalleri değerlendiren Afrika İnsan ve Halkların Hakkı Komisyonu'nun yerini alan Mahkeme, yargısal çözümün, insan haklarının uluslararası korumasında devlet iradesini aşma

AfB Başkanı Jean Ping

gücüne sahip olması nedeniyle etkili bir koruma ve cezasızlıkla mücadele mekanizması olarak değerlendiriliyor.

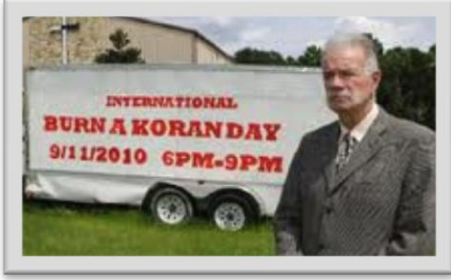
[BAŞA DÖN](#)

DÜNYANIN EN MUTSUZ ÜLKELERİ AFRİKA'DA

Gallup'un 19 Nisan'da yayınladığı kamuoyu araştırması ile dünyanın en mutlu ve en mutsuz ülkeleri belirlendi. Halkın mutluluk yüzdelere göre yapılan araştırmada en mutlu ülkeler Danimarka (% 72), İsveç (% 69) ve Kanada (% 69) olurken en mutlu yirmi ülke arasında hiçbir Afrika ülkesi yer almadı. Mutluluk oranının % 25 ve aşağısında olduğu 67 ülke içerisinde 23 Afrika ülkesi bulunuyor. 124 ülkeyi kapsayan araştırmanın son sırasını % 1'lik mutluluk oranıyla Çad alırken, Çad'ın önünde 123. sırada Orta Afrika Cumhuriyeti bulunuyor.

[BAŞA DÖN](#)

GAMBIYA HÜKÜMETİ TERRY JONES'A TEPKİLİ

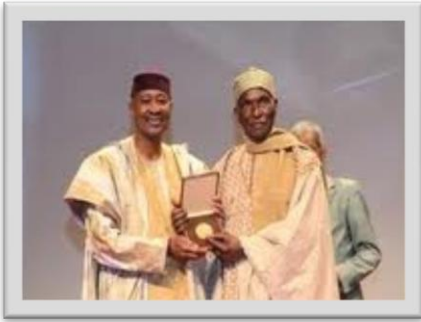

Terry Jones

Gambiya hükümeti, Nisan ayında yaptığı açıklamada Amerikan hükümetinden Kuran-ı Kerim'i yakan rahip Terry Jones hakkında hukuki işlemlerin mümkün olduğu kadar çabuk başlamasını talep etti. Hükümet yetkilileri, Jones'un davranışını hoşgörüsüzlük ve nefret hareketinin tipik bir örneği olarak yorumlarken, barış ve güvenliği tehdit edici bu davranışa İslam dünyasının sessiz kalamayacağını belirtti.

[BAŞA DÖN](#)

KEBA MBAYE ÖDÜLÜ MALİ CUMHURBAŞKANI'NA VERİLDİ

Senegal'de Keba Mbaye ödülü Mali cumhurbaşkanı Amadou Toumani Touré'ye verildi. Keba Mbaye Vakfı tarafından düzenlenen törende Amadou Toumani Touré, Mali'nin anayasaya saygılı örnek bir demokrasi olmasını sağlayan devlet başkanı olarak takdim edildi. Bu sene ilk kez verilen Keba Mbaye ödülü; 11 Ocak 2007 tarihinde ölen Senegalli yargıç Keba Mbaye anısına verilmektedir. Afrika İnsan Hakları Şartı'nı kaleme alanlardan biri olan Keba Mbaye, Senegal Anayasa Mahkemesi başkanlığı, Uluslararası Olimpiyat Komitesi başkanlığı gibi önemli görevlerde bulunmuştu.

[BAŞA DÖN](#)

ÇEVRE-SAĞLIK

AFRİKA'DA KURAKLIK

Son haftalarda yaşanan kuraklık, Afrika'nın bu kronik sorununu tekrar gündeme getirdi. Özellikle kıtanın doğu bölgesinin etkilendiği kuraklık, ürün yetersizliğine, gıda fiyatlarının yükselmesine ve açlıktan ölümlerin yaşanmasına sebep olmaktadır. Kenya'nın kuzeydoğu bölgesindeki La Nina kentinde yetersiz su ve sıcak hava binlerce büyükbaş hayvanın telef olmasına yol açtı. Aynı zamanda Kenya'da yaşanan kuraklık 11.000 kişiyi susuz bıraktı. Kuraklıktan etkilenen diğer bir ülke olan Uganda'nın Bulongo kentinde ise, iki çocuğun açlıktan öldüğü bildirildi.

Afrika'nın sıklıkla yaşadığı kuraklık ve kıtlık, küresel iklim değişikliğinin yanı sıra iklimindeki farklılıklarından kaynaklanıyor. Afrika iklimini iki etmen şekillendirmektedir. Bunlardan birincisi, güneye doğru daralan kıtanın bu bölgesinin denizin etkisini karaların içlerine ulaştırmaya elverişli bir yapıya sahip olması; ikincisi ise, kıtanın üzerinden geçen rüzgârları soğutarak bu rüzgârların ulaştığı kıyılarda hava sıcaklıklarını düşüren okyanus akıntılarıdır.

Afrika'da iklimin en değişken ögesi, özellikle hava kütlelerinin niteliğine bağlı olan yağmurlardır. Kıta üzerinde tropik-denizel ve ekvator-denizel ile kuzey bölümü etkileyen tropik-karasal hava kütleleri etkili olmaktadır.

Temmuz ayında Hint Okyanus'undan gelen tropik-denizel hava kütleleri kıtanın güneyine yağış getirmesine rağmen doğu kıyıları ve kuzey bölgesinde tropik-karasal hava kütleleri ile karşılaşır ve bu bölgelere yağmur bırakmaz. Aralık-Ocak aylarında ise durum tersine döner. Güneşle

birlikte karşılaşma noktası da güneye kayar ve Atlas Dağları dışında kıtanın tüm kuzey yarısı tropik-karasal kütlelerin etkisindeyken, Afrika'nın güney bölgesi genellikle yağış alır.

Afrika hava kütlelerinin hareketliliğinden dolayı sekiz iklim bölgesine ayrılır: Sıcak çöl bölgesi, yarı kurak bölge, yağışlı ve kurak tropik bölge, tropik ve yağışlı iklim, Akdeniz iklim bölgesi, ılıman platolar, dağlık bölgeler.

Sıcak çöl bölgesi, sürekli olarak kuru tropik-karasal hava kütlelerinin etkisinde bulunan Sahra ve Kalahari çölleri ile kuraklığı yıl boyu üzerinden geçen denizel hava kütlelerinin yağış bırakmamasından kaynaklanan Kenya-Somali çölünü kapsar.

Yağışlı ve kurak tropik bölge kıtanın yarıya yakın bölümünü kaplar. Yarı kurak bölgelerden ekvatora kadar uzanan bu bölgenin ayırıcı özelliği, yağışların mevsimsel olmasıdır: denizel hava kütleleri yazın altı ay süreyle yağış getirir, yılın geri kalanında ise kuraktır.

Tropik ve yağışlı ekvator ikliminin egemen olduğu bölgeler kıtanın aynı zamanda en fazla yağmur alan bölgeleridir. Bölge sürekli olarak ılık denizel hava kütlelerinin etkisi altında kaldığında sıcaklık farkları çok fazla değildir ve tüm mevsim ılıman geçmektedir.

Kıtanın kuzey ve güney uçlarında, yazları kurak Akdeniz iklimi egemendir. Kuzey Afrika şeridinde Aralık-Ocak, Güney Afrika'da ise Haziran-Temmuz aylarında kış mevsimi yaşanmaktadır.

İlman plato iklimi, Güney Afrika'nın yüksek kesimlerinde görülmektedir. Yağış rejimi yağışlı ve kurak tropik iklime benzemekle birlikte, yüksekliğe göre değişmektedir. Dağ iklimi, Etiyopya'nın yüksek dağlık bölgeleri ile Göller Bölgesinde etkilidir. Bazı yönleriyle ılıman plato iklimine benzese de sıcaklık daha düşüktür.

[BAŞA DÖN](#)

AFRİKA'NIN GÜNEYİ SELE TESLİM OLDU

BM İnsani İşler Koordinasyon Birimi'nin (OCHA) 13 Nisan tarihli raporuna göre, Namibya'nın kuzeyindeki sel nedeniyle 65 kişi hayatını kaybetti ve 60 bin kişi yaşadıkları yerleri terk etmek zorunda kaldı. Namibya'nın kuzey bölgesi Kunene'de düşük yoğunluklu olmak üzere Oshana, Oshikoto, Omusati, Ohangwena, Kavango ve Caprivi'yi içine alan 6 bölgede acil insani yardıma ihtiyaç duyulduğu belirtiliyor. Selden etkilenen bölgelerde, ağırlıklı olarak

da Cuvelai Havzası'nda, su seviyesinin önemli ölçüde yükseldiğini açıklayan OCHA'ya göre, bölgede son üç yıldır şiddetini artıran yağışlar nedeniyle toprağın suya doymuş olması, sel sularının ancak 6 ay sonra geri çekilerek eski seviyesine ulaşabileceği anlamına geliyor.

OCHA, afetlerde dış dünya ile ilişkisi kesilen alanlarda halen su, sağlık tedbirleri ve hijyen gibi en temel konular ile gıda dışı ürünlerin temini ve lojistik bakımından çok ciddi açıkların bulunduğuna dikkat çekti. Sağlık ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ve WHO'nun 13 Nisan çarşamba günü yaptıkları ortak açıklamada, sağlık hizmeti sunan 40'ın üzerinde kliniğin sular altında kaldığı, hasar gören yollar ve köprüler nedeniyle 100'ün üzerinde mobil yardım ünitesine ulaşımın imkânsız hale geldiği belirtildi. Sadece Omusati ve Oshana bölgesindeki mobil kliniklerin yaklaşık % 60'ının etkisiz hale geldiği, Omusati'deki 128 yardım ünitesinden 74'ünün ve Oshana'daki 43 mobil klinikten 34'ünün işlevsizleştiği rapor edildi. Bu nedenle de selden etkilenen pek çok insanın sağlık hizmetlerine erişim olanağı bulunmuyor.

Namibya'da selden etkilenen bölgeler

Öte yandan 324 okuldan 163'ünün kapatılması veya hasar görmesi nedeniyle de 100 binin üzerinde öğrencinin eğitimi risk altında bulunuyor. Dünya Sağlık Örgütü'nün (WHO) bölgeye ilişkin raporunda ise, ishal vakalarının henüz artmadığı belirtildi. Ancak su kaynaklı hastalıkların esas itibarıyla sel sularının durgunlaşmasının ardından artması bekleniyor. WHO Namibya Temsilcisi Dr. Magda Robalo, sıtma salgınının genellikle selin etkisi geçip suların durgunlaşmasının ardından ortaya çıkmasına rağmen, 13 Nisan itibarıyla sadece Omusati bölgesinden 300 sıtma vakasının rapor edildiğini açıkladı.

BM Namibya birimi, acil destek çağrısı yaparak yaklaşık 60 bin kişiyi desteklemek üzere 2.2 milyon dolar ve hükümetin sel felaketi ile mücadelesini kolaylaştırması için de 4.5 milyon dolar talep etti. Namibya'da olağanüstü hal ilan edilirken, hesaplamalara göre 228.500 kişi, yani Namibya nüfusunun yaklaşık %11'i selden etkilendi. OCHA, hükümetin acil durum halinde kullanmak üzere ayırdığı hava taşıma, nakil, arama-kurtarma gibi lojistik fonlarının % 60-70 arasında bir miktarının gıda, barınak ve sağlık fonlarına aktarılmasıyla durumun dengelenebileceğini belirtti.

Geçtiğimiz birkaç ayda bölgedeki birçok ülke sele teslim oldu. OCHA'nın, Afrika'nın güneyindeki sel ve siklon verilerine göre 1 Nisan itibarıyla etkisini göstermeye başlayan yağışlardan Angola da etkilendi. Angola'nın güneyindeki Cunene bölgesinde sel nedeniyle ulaşılmayan bölgelere havayoluyla tıbbi destek sağlanıyor. Angola hükümeti, Cunene bölgesinde beklenen şiddetli yağışların verdiği hasarın tekrarlamamasını garanti altına almak için bentler ve hidrolik sistemler inşa etmeye başladı. 2011 yılı başından itibaren Angola'da 113 kişi hayatını kaybetti, 350.000 kişi yaşadıkları yerleri terk etmek zorunda kaldı ve yaklaşık 5000 ev ağır hasar gördü. 14 Şubat 2011'de Madagaskar'ı vuran Bingiza Siklonu'nun sebep olduğu sel nedeniyle, Madagaskar'da 34 ve Güney Afrika'da 91 kişi hayatını kaybetmişti.

Bu ayın başından itibaren Malavi’de selden etkilenen ailelerin sayısı ise 20 Nisan itibariyle 4600’e ulaştı. Kuzey Rukuru nehri üzerindeki setin aşırı yağışlar nedeniyle çökmesi Malvi’nin kuzeyindeki Karonga bölgesinde ciddi hasara yol açtı. Kriz bölgelerine hızlı müdahale amacıyla Malavi hükümet birimleri, NGO’lar ve BM organları ile eşgüdümlü çalışan BM İnsani İlişkiler Mukim Koordinatörü Atupele Kapile, bölgedeki tarım arazilerinin, evlerin ve sağlık birimlerinin taşkınlar nedeniyle aşırı hasar gördüğünü fakat kesin verilere henüz ulaşamadıklarını belirtti. Ancak 17 Nisan itibariyle ulaşılan rakamlara göre 4 kişinin hayatını kaybetti, 541 ev sel sularına kapıldı, bu rakamdan daha fazla sayıda ev hasar gördü ve yaklaşık 1000 hektarı kaplayan tarım arazisindeki ürünler heba oldu. Kısa vadede tarımsal etkinin sonuçlarını tespit etmenin oldukça zor olduğunu belirten Atupele Kapile, tarlalardaki ürünlerin önümüzdeki sezonun gıda stoğunu teşkil ettiği göz önüne alındığında ciddi bir gıda krizinin kapıda olduğuna dikkat çekti. Bununla birlikte durgunlaşan suların ve kirlenen su kaynaklarının sebep olması muhtemel ishal ve kolera gibi kirli sudan kaynaklanan hastalıkların salgına dönüşebileceğinden endişe duyuluyor. Atupele Kapile, ekibiyle birlikte aileleri salgın tehdidine karşı uyardıklarını, gerekli önlemler konusunda bilgilendirdiklerini ve su arıtma cihazları dağıttıklarını belirtti.

Aralık 2010’dan bu yana Afrika’nın güneyini etkisi altına alan sel nedeniyle hemen hemen bütün güney Afrika ülkeleri ciddi kayıplar verdi. Şiddetli yağışlar ve taşkınlar sonrası ortaya çıkması muhtemel risk ve tehditlerin önümüzdeki aylarda etkisini göstermesinden endişe duyuluyor.

[BAŞA DÖN](#)

GABON, KORUMA ALTINDAKİ BÖLGELERDE HABERLEŞME ANTENLERİNİ YASAKLADI

Gabon hükümeti, koruma altındaki bölgelerde haberleşme antenlerinin kurulmasını yasakladı. Hükümet yetkilileri Devlet Başkanı Ali Bongo Ondimba’nın “Yeşil Gabon” politikası kapsamında bu kararın alındığını ve koruma altındaki bölgelerde bu antenlerin kurulmasının suç kabul edileceğini kaydettiler.

Ekim 2009’da görev başına gelen Bongo, kasım ayında “Gabon’un Modernleşmesi için Acil Program’ı açıklamıştı. Bu program, Yeşil Gabon, Sanayileşmiş Gabon ve Hizmet Götüren Gabon ayaklarından oluşuyor. Geçtiğimiz temmuz ayında Yeşil Gabon politikasının bir parçası olarak ülkede plastik torbaların kullanımını da yasaklayan Gabon hükümet yetkilileri, haberleşme antenlerinin çevreye yaydıkları radyasyon nedeniyle zararlı olduklarını belirttiler. Sürdürülebilir kalkınmanın sağlanabilmesi için işe çevrenin ve doğal kaynakların korunmasından başlanması gerektiğini vurgulayan yetkililer, Gabon’un bu konuda Afrika’ya önderlik edeceğini ifade ettiler.

[BAŞA DÖN](#)

22. GOLDMAN ÇEVRE ÖDÜLLERİ DAĞITILDI: ALTI ÖDÜLDEN BİRİ ZİMBABVE'YE GİTTİ

Nesli tükenmekte olan siyah Afrika gergedanlarının bakımını üstlenen Zimbabveli çevreci Raoul du Toit, 2011 Goldman Çevre Ödülü'ne layık görülen 6 kişiden biri oldu. Çevreci örgütler için dağıtılan, dünyanın en geniş kapsamlı organizasyonu olan Goldman Çevre Ödülü'nü kazanan her bir çevreciye 150.000 dolar verildi.

Raoul du Toit, Vahşi Yaşamı Koruma Derneği'nde (WWF) çalışırken 1990 yılında Lowveld Gergedan Koruma Projesini başlattı. Halen Lowveld Gergedan Vakfı Başkanı olan du Toit, 20 yılı aşkın süredir Zimbabve'deki siyah gergedan popülasyonunun kaçak avlanma nedeniyle yok olmasını önlemek için mücadele ediyor. Zimbabve 1980'lerin sonunda yaklaşık 1500 gergedan ile Afrika'daki en fazla siyah gergedan barındıran ülkeydi fakat sınırlardaki kaçak avlanma nedeniyle bu sayı 1992 yılında 600'ün altına düştü. Bu düşüşün

Goldman Çevre Ödülü'ne layık görülen Zimbabveli çevreci Raoul du Toit

ardından siyah gergedanları daha güvenli yerlere taşımak isteyen du Toit ve ekibinin hazırladığı proje ile siyah ve beyaz gergedanlar

Lowveld bölgesindeki koruma alanlarına nakledilerek sınırlardan uzaklaştırıldı. Ancak bu kez gergedanların nakledildiği bölgelerde büyük çiftliklerin bulunması gergedanların yaşam alanları ile çiftçilerin arazilerinin çakışmasına sebep oldu. Bunun üzerine du Toit, gergedanların gezinmek için ihtiyaç duydukları geniş alanlarla birlikte çiftçilerin de bu alanlarda çiftçilik yapabilmelerini sağlamak için onlara çevre çitleri yapmalarında yardım etti. Bu çabalarla birlikte gelen vahşi yaşam turizmindeki gelişme gergedanları korumanın özel sektör için oldukça kârlı olduğunu ortaya koydu ve gergedan koruma başlangıç projesini birçok yeni proje takip etti. Fakat 2000 yılında Devlet Başkanı Robert Mugabe'nin çiftliklerin millileştirmesi politikası sonucunda tarım arazileri koruma alanlarının içine kaydı. Bu sürece eşlik eden ekonomik kriz ve siyasi istikrarsızlık, proje üreten birçok çevrecinin ülkeyi terk etmesine sebep olurken, Raoul du Toit çalışmalarına devam etti.

Karşılaştığı olumsuzluklara rağmen du Toit kendi yollarını çizebileceklerine ve Zimbabve için ortak gelecek planları olan insanlarla işbirliği yapılabileceğine olan inancını yitirmedi. Ekonomik ve siyasi krizin kolluk kuvvetlerinin sayısını azaltması sonucunda sıkı koruma altında olan alanlarda kaçak avlanma yeniden artmıştı. Gergedanlar yasadışı gergedan boynuzu ticareti için katledildi çünkü özellikle Asya'da talep gören ender ve değerli mallardan biriydi. Raoul du Toit, çözümü, bir kez daha, gergedan korumasını kendi kendini idame ettiren bir biçime sokmak ve yeniden bölge halklarıyla birlikte çalışmakta buldu. Gergedanları ticaret nesnesi olmaktan çıkarıp bölgedeki insanların korumasına verdi; böylece gergedanları "yerlileştirdi".

Raoul du Toit, ödülünü, uluslararası kalkınma fonları ve vahşi yaşam turizminden elde edilen kâr payı olarak vakfa bağışlayacağını söyledi. Böylelikle bir gergedan doğduğunda, koruması altında olduğu insanlara ödeme yapabilme imkânı bulunuyor. Lowveld koruma alanları şu anda 400'ün üzerinde siyah gergedana evsahipliği yapıyor. Bu rakam dünyadaki tüm gergedan popülasyonunun % 7'sini oluşturuyor.

Bu sene 22.si dağıtılan Goldman Çevre Ödüllerine layık görülen 6 kişiye 11 Nisan pazartesi günü San Francisco Opera House'daki törenle ödülleri sunuldu. Bu yılın diğer kazananları, ülkesindeki su kaynaklarına zarar veren bir altın madeninin kapatılması için başlattığı hareket ile El Salvador'dan Francisco Pineda; büyük ölçekli bir petrol

geliştirme projesine karşı Rusya'nın doğu ucundaki Sakhalin adasının tehlike altındaki ekosistemini korumak için verdiği mücadele ile Rusya'dan Dmitry Lisitsyn; ülkesinde ilk kez kooperatif niteliğinde oluşturduğu yenilenebilir enerji şirketi ile Almanya'dan Ursula Sladek; 3 milyon insanın su kaynağını oluşturan nehirlere akan sanayi atıklarını önlemek için başlattığı yerel hareket ile Endonezya'dan Prigi Arisandi; Texas Körfezi'ndeki petrokimyasal ve tehlikeli atık tesislerinin neden olduğu kirlilikten etkilenen kıyı halkları için verdiği mücadele ile ABD'den Hilton Kelley oldu.

[BAŞA DÖN](#)

TANZANYA'DA ZÜRAFALAR TEHLİKE ALTINDA

Tanzanya'nın en önemli simgelerinden biri olan zürafalar, etobur hayvanlara kolay hedef olmalarından dolayı tehlike altında bulunuyorlar. Vahşi hayat koruyucuları bu durumun kontrol altına alınmaması durumunda zürafa neslinin yakın bir gelecekte tükeneceği uyarılarında bulundular. Başkanlık tarafından ülkenin ulusal simgesi olan zürafaların avlanması yasaklanmıştı fakat bu yasağa rağmen kaçak avcılık ülkenin kontrol bölgelerinde önemli bir şekilde artmış görünüyor. Tanzanya Vahşi Hayat Araştırma Enstitüsünün rakamlarına göre, 2002 yılında yapılan sayımda 6.712 zürafa tespit edilmişken, bu rakam 2006 yılında 3.163'e düştü. Serengeti yetkililerinin çabaları ile 2010 yılında 12.078'e ulaşan zürafa sayısı, bu artışa rağmen tehlike altında olmaya devam etmektedir. Vahşi hayat uzmanları, kaçak avcılarının ayda ortalama 20 zürafayı öldürmelerinin büyük tehdit oluşturduğunu açıkladılar.

[BAŞA DÖN](#)

KÜLTÜR-SANAT

8. CANNES ULUSLARARASI PAN-AFRİKAN FİLM FESTİVALİ

8. Cannes Uluslararası Pan-Afrikan Film Festivali 13-17 Nisan'da düzenlendi. Festival programında pek çok Afrika filminin gösteriminin yanı sıra defileler, konserler ve partiler de yer aldı. 17 Nisan'da gerçekleştirilen ödül töreninde en iyi uzun ve kısa metraj film ve belgesel dallarında ödüller sahiplerini buldu. En iyi film ödülüne yönetmenliğini Ismaël Saïdi'nin üstlendiği Fas-Belçika ortak yapımı "Ahmet Gassieux" adlı film layık görülürken, en iyi belgesel ödülü Kanada yapımı "Black Hand, Incendiary Slave Trial" adlı belgesele

gitti. En iyi kısa film ödülünün sahibi ise "Viagem a Cabo Verde" adlı filmiyle Portekizli yönetmen Joce Miguel Ribeiro oldu.

[BAŞA DÖN](#)

TANZANYA ALTINCI ASYA FİMLERİ FESTİVALİNE EV SAHİPLİĞİ YAPTI

6. Asya Film Festivali 15 Nisan'da Dar es Salam'da başladı. Film festivalinin ortak ev sahipliğini Asya Diplomatları Kültür Forumu üstlendi. 10 ülkenin katılımı ile gerçekleştirilen organizasyonu Tanzanya'daki Çin Büyükelçiliği yürüttü. Çin'in yanı sıra, 2006 yılında n itibaren festivale katılan G. Kore, Japonya, Pakistan, Vietnam, Filistin, İran, Endonezya ve Birleşik Arap Emirlikleri bu yılki festivalde yer aldılar.

[BAŞA DÖN](#)

30. İSTANBUL FİLM FESTİVALİ'NDE ULUSLARARASI YARIŞMA ÖDÜLÜNÜ MISIRLI YÖNETMEN KAZANDI

Bu yıl 30.su düzenlenen İstanbul Film Festivali'nde kazanan filmlere ödülleri 16 Nisan akşamı düzenlenen törenle verildi. Pek çok farklı yarışma kategorisi bulunan festivalde, Şakir Eczacıbaşı anısına verilen "Altın Lale Uluslararası Yarışma Ödülü", bu yıl, Mısırlı yönetmen Ahmad Abdalla'nın Mikrofon (Microphone) adlı filmine verildi. Abdalla'nın filminin en büyük özelliği ise, tamamının Canon 7D fotoğraf makinesiyle çekilen ilk uzun metraj film olması. Filmde genç bir adamın Amerika'dan, grafiti sanatçıları, hip hop, rock, caz müzisyenleriyle dolu sanat ve müzik camiasını keşfettiği İskenderiye'ye dönüşü konu ediliyor.

Ahmad Abdalla

[BAŞA DÖN](#)

LOME'DE AFRIKA-AVRUPA ÜNİVERSİTELER ARASI İŞBİRLİĞİ SEMİNERİ DÜZENLENDİ

Togo'nun başkenti Lomé'de Afrika-Avrupa üniversiteler arası işbirliği semineri düzenlendi. UNESCO Afrika Temsilciliği, Alman Hambourg Üniversitesi, Togo Yüksek Öğrenim Bakanlığı, Afrika Üniversiteler Birliği, Afrika'da Eğitimi Kalkındırma Derneği tarafından organize edilen seminerde Afrika'daki üniversitelerin eğitim kalitesini geliştirmek amacıyla güney-güney ve kuzey-güney işbirliğini artırma hedefleri görüşüldü.

[BAŞA DÖN](#)

KİNG MENSAH FİLDİŞİLİ MÜLTECİLER YARARINA KONSER DÜZENLEDİ

Togo'nun ünlü şarkıcısı King Mensah, Fildişili mülteciler yararına konser düzenledi. Konser gelirlerinin ülkelerinde yaşanan kriz nedeniyle evlerini terk etmek zorunda kalan binlerce Fildişili yararına BM Mülteciler Yüksek Komiserliği'ne verileceği açıklandı. Konsere Mensah'ın dışında birçok ünlü sanatçı da katıldı.

[BAŞA DÖN](#)

UGANDA'NIN KARAMOJA KAYA RESİMLERİNİN KUŞİTİK ETİYOPYALILARLA BAĞLANTISI BULUNDU

Arkeologlar Uganda'da bulunan Karamoja mağarasındaki duvar resimlerinin Afrika Boynuzu'nda yaşayan Kuşitik ve Nil halklarıyla bağlantısı bulunduğunu ortaya çıkardılar.

Ulusal Müze yetkilileri, elde edilen verilerle M.Ö. 500-200 yıllarında yaşanan büyük Bantu halklarının göçü ile şekillenen bölgenin daha öncesinde Kuşitik ve Nil halklarıyla bağlantılarını ortaya koydular. Uganda Ulusal Müzesi,

Floransa Üniversitesi ve Tuscia Üniversitesi Klasik ve Modern Medeniyetler Bölümü ortaklığında gerçekleşen araştırmalar, Uganda'nın kuzeydoğusunda yer alan duvar resimlerinin simgelerinin yorumlanması ve tarihsel olarak dönemlenmesi üzerine yoğunlaşmaktadır.

Karamoja Mağarasından bir resim

[BAŞA DÖN](#)

AFRİKA-TÜRKİYE İLİŞKİLERİ

TÜRKİYE DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI LİBYA'DA FAALİYET GÖSTEREN FİRMALARIN HAK KAYBINA UĞRAMAMASI İÇİN NOTA GÖNDERDİ

Kaddafi yönetimi, Libya'da yaşanan gelişmeler sonrası şantiyelerini boşaltarak faaliyetlerini durduran Türk firmalara resmi bir yazı göndererek şantiyelere geri dönülmediği takdirde iş akitlerinin feshedilmesi ihtimalinin bulunduğu yolunda bir ihtarname gönderdi. Bu gelişmenin üzerine Türkiye Dışişleri Bakanlığı, Libya'ya bir nota göndererek Libya'da can güvenliği bulunmaması sebebiyle firmaların şantiyeleri boşalttığını ve can güvenliği sağlanana kadar da işbaşı yapmayacaklarını bildirdi. Ayrıca notada, durumun Türk firmalarının ihmalinden kaynaklanmadığı için sorumlu tutulamayacakları, iş akitlerinin feshedilemeyeceği ve mevcut alacaklarının da garanti altında olması gerektiği vurgulandı.

[BAŞA DÖN](#)

AFRİKALI ÇOCUKLAR 23 NİSAN ÇOCUK ŞENLİĞİ İÇİN TÜRKİYE'YE GELDİ

Cumhurbaşkanı Abdullah Gül, resmi kabullerde konuklarıyla tek tek ilgilendi

1979 yılından itibaren TRT'nin organizasyonu ile ülkeler arası düzeyde kutlanan ve bu yıl 33.sü gerçekleştirilen "Uluslararası 23 Nisan Çocuk Şenliği"ne, Almanya, Arnavutluk, Azerbaycan, Beyaz Rusya, Bosna-Hersek, Bulgaristan, Filistin, Finlandiya, Gürcistan, Hırvatistan, Hırvatistan, Hindistan, Hollanda, Irak, İspanya, Japonya, Karadağ, Kazakistan, Kenya, Kırgızistan, Kosova, KKTC, Litvanya, Lübnan, Makedonya, Mali, Mısır, Moldova, Moldova Gagavuz Bölgesi, Özbekistan, Romanya, Rusya Federasyonu, Tataristan Cumhuriyeti, Senegal, Türkmenistan, Ukrayna, Ukrayna Kırım Özerk Cumhuriyeti, Venezuela, Vietnam, Türkiye ve BM Mülteci Çocuklar Grubu'ndan yaklaşık bin öğrenci ile 40 ülke katıldı. Şenliklere ilk kez katılan Mali ile birlikte Afrika'dan Kenya, Mısır, Senegal'in yer aldığı programda, Afrikalı çocuklar da diğer ülke grupları gibi medya ve etkinlikler kanalıyla kendilerini ve ülkelerini tanıtmaya imkânı buldular. TRT'nin öncülüğünde düzenlenen şenliğin amacı çocuklar arasındaki kardeşlik, sevgi, dostluk bağlarını geliştirerek barış içinde yaşayacakları bir

dünyanın oluşmasına katkıda bulunmak.

[BAŞA DÖN](#)

TUSKON TÜRKİYE-AFRIKA SEMİNERİ DÜZENLEDİ

Türkiye İşadamları ve Sanayiciler Konfederasyonu (TUSKON), 14 Nisan'da Sabancı Üniversitesi'ne bağlı İstanbul Politikalar Merkezi (İPM) ve başkanlığını İngiltere Kraliçesi'nin yaptığı dünyaca ünlü düşünce kuruluşu Chatham House ile ortaklaşa "Türkiye-Afrika Semineri" düzenledi. Toplantıya çeşitli üniversitelerden akademisyenler, işadamları, düşünce kuruluşu temsilcileri ve gazeteciler katıldı.

Seminerin açılış konuşmasını yapan TUSKON Genel Sekreteri Mustafa Günay, Türk firmaların Afrika'da muhtelif sektörlerle girebileceğini, Avrupalı, Amerikalı ve Çinli şirketler ile ortak yatırımlar yapabileceğini ifade etti. Toplantının Türkiye ile Afrika'nın ekonomik ve siyasi bağlarını mercek altına almak adına yapıldığını vurgulayan Günay, "Ülkemiz ciddi bir değişimden geçiyor. 2002'den 2011'e kadar olan siyasi, sosyal, ekonomik değişim Türkiye ve Afrika münasebetleri bakımından önemli. 2002'de bunalımda olan Türkiye'yi 2011'de gelişmekte olan ülkeler olan Çin ve Hindistan ile karşılaştırdığınızda başka söze gerek olmadığını görürsünüz. Türkiye bugün dünyanın 16'ncı büyük ekonomisidir ve G-20 ülkesi üyeler arasında yer almaktadır." ifadelerini kullandı.

Mayıs ayında “En Az Gelişmiş Ülkeler Konferansı”nın İstanbul’da yapılacağını hatırlatan Günay, siyasi arenada Türkiye’nin büyük adımlarla gücünü hissettirdiğini dile getirdi. Türkiye’nin Afrika bölgesinde barış için attığı adımların önemli olduğuna işaret eden Günay, "Afrika ülkeleriyle yaptığımız ekonomik güç birlikleri bölgenin dinamiklerini ortaya koydu. Ortaklıklarımız siyasilerin attığı adımlardan çok daha önemlidir. Türkiye Afrika’ya 2005’te 3,6 milyar Dolar ihracat yaparken 2010’da bu rakam 9,3 milyar doları buldu” dedi. Bu rakamların yeterli olmadığına dikkat çeken Günay, "Biz bu trendi değiştireceğimize inanıyor ve ticareti dengeli bir biçimde artıracamıza kanaat getiriyoruz. Türk firmaları inşaat ve inşaat malzemeleri, tekstil, teknoloji, demir-çelik ve maden sektörlerinde yatırım yapabilir. Afrikalı şirketler ile inşaat, mobilya, plastik, gıda, maden gibi pek çok konuda güç birliğine gidilebilir. Firmalarımız ayrıca Avrupalı, Amerikalı ve hatta Çinli firmalar ile ortak yatırımlar yapabilir." şeklinde konuştu.

Türkiye-Avrupa Birliği Karma Parlamento Komisyonu Eşbaşkanı ve İstanbul Politikalar Merkezi Danışmanı Joost Lajendijk ise “Türkiye bugüne kadar Ortadoğu ülkelerine daha yakın bir duruş sergilerken, Afrika ile münasebetler geri kaldı. İşte bu semineri tertiplememizin sebebi de bu. Türkiye-Afrika bağlarının perde arkasını inceleyerek, “Afrika ülkeleri ile ticarete nasıl daha iyi bir rol alırız” sorusuna cevap bulunmalı. Afrika ülkeleri Türkiye için çok önemli bir potansiyel vaat ediyor. Münasebetler iyiye giderken, Afrika gibi bir piyasayı verimli bir şekilde değerlendirmenin yollarını aramalıyız. Türkiye’nin Afrika için uzun vadeli hedeflerini ve yol haritasını şimdiden belirlemeli.” ifadelerini kullandı.

[BAŞA DÖN](#)

TÜRK HAVA YOLLARINDAN AFRİKALI İŞADAMLARINA VİZE KOLAYLIĞI

Türk Hava Yolları (THY) ile seyahat eden Sahra-altı Afrika ülkeleri vatandaşları, geçerli Schengen, İngiltere ve ABD vizesi sahibi olmaları koşuluyla Atatürk Havalimanı’ndan Türkiye vizesi alabilecek. THY Basın Müşavirliği’nden yapılan açıklamada, Büyük Sahra Çölü’nün güneyindeki Burindi, Komoros, Cibuti, Eritre, Etiyopya, Kenya, Malavi, Ruanda, Somali, Uganda, Tanzanya, Zambiya, Angola, Kamerun, Kongo, Demokratik Kongo, Sudan, Gambiya, Gana, Nijer, Nijerya ve Senegal’i kapsayan yeni uygulamanın, bölge ülkeleri ile Türkiye arasında ticari ilişkilerin gelişmesine katkıda bulunacağı ve THY’nin yolcu sayısının artmasını sağlayacağı kaydedildi.

THY Yönetim Kurulu Başkanı Hamdi Topçu da konuya ilişkin açıklamasında, Afrika’dan Türkiye’ye gelecek yolcuların vizelerini kolaylaştırmak için yapılan çalışmaların önemine işaret ederek, Afrika’da birçok şehirde, Türkiye Cumhuriyeti Büyükelçiliğinin uzak olması ya da bulunmaması sebebiyle vize almakta zorluk çekildiğini, Türk Hava Yollarının girişimiyle İçişleri Bakanlığı ve Dışişleri Bakanlığıyla yapılan görüşmeler sonucunda vize kolaylığı sağlandığını bildirdi.

[BAŞA DÖN](#)

SPOR

2011 AFRIKA GENÇLİK FUTBOL ŞAMPİYONASI DÜZENLENDİ

“Orange Cup” olarak da adlandırılan Afrika Gençlik Futbol Şampiyonası 17 Nisan-2 Mayıs tarihleri arasında Güney Afrika’da düzenlendi. Şampiyonaya tüm kıtadan 20 yaş altı futbol takımları katıldı. Mart ayında Afrika Futbol Federasyonu 18 Mart-1 Nisan tarihleri arasında Libya’da düzenlenmesi planlanan şampiyonayı ülkede yaşanmakta olan siyasi karışıklık nedeniyle ertelemiş ve Güney Afrika’da düzenlenmesine karar vermişti. Şampiyonanın final karşılaşması 2 Mayıs’ta gerçekleştirilecek. Ayrıca şampiyona sonucunda ilk onda yer alan takımlar 2011 FIFA 20 Yaş Altı Dünya Kupası’na katılmaya hak kazanacak.

[BAŞA DÖN](#)

AFRIKA JUDO ŞAMPİYONASI DÜZENLENDİ

32. Afrika Judo Şampiyonası 14-17 Nisan tarihleri arasında Senegal’in başkenti Dakar’da düzenlendi. 27 Afrika ülkesinden kadın ve erkek sporcuların mücadele ettiği şampiyonayı beş altın ve beş gümüş madalya kazanan Tunus ilk sırada tamamladı. Şampiyonayı dört altın, bir gümüş ve iki bronz madalyayla Mısır ikinci; üç altın, iki gümüş ve dokuz bronz madalyayla Cezayir üçüncü; bir altın, bir gümüş ve iki bronz madalyayla Güney Afrika dördüncü sırada noktalandı. Şampiyonada ilk 12’ye giren takımlar 2011 Maputo Afrika Oyunları’nda yarışmaya hak kazandı.

[BAŞA DÖN](#)

KENYALI ATLETLER LONDRA MARATONUNA DAMGA VURDU

İngiltere'nin başkenti Londra'da her yıl geleneksel olarak düzenlenen Uluslararası Londra Maratonu'na bu sene yaklaşık 40 bin kişi katıldı. 31.si düzenlenen maratonu erkeklerde Kenyalı Emmanuel Mutai, bayanlarda yine Kenyalı Mary Keitany kazandı.

Kenyalı Emmanuel Mutai'nin 2:04:40'lık derecesiyle şampiyon olduğu ve rekor kırdığı maratonda, üçüncü yine Kenya'dan çıktı. Patrick Makau yarışı 2:05:45'lik dereceyle tamamladı.

Bayanlarda ise Kenyalı Mary Keitany'nin 2:19:19'lük derece ile bitirdiği maratonda, Rus Liliya Shobukova 2:20:15'lik dereceyle ikinci, Kenyalı Edna Kiplagat da 2:20:46'lık dereceyle üçüncü oldu.

[BAŞA DÖN](#)

GÜNEY AFRIKA 5 YIL BOYUNCA DÜNYA GOLF ŞAMPİYONASINA EVSAHİPLİĞİ YAPACAK

12 Nisan salı günü kesinleşen anlaşma neticesinde Güney Afrika'nın önümüzdeki 5 yıl boyunca Dünya Golf Şampiyonası'na ev sahipliği yapmasına karar verildi. Golf şampiyonasında dünyanın dört bir yanından 70 sporcu, oyundaki en yüksek ödül olarak lanse edilen 10 milyon dolarlık büyük ödül için yarışacak. Turnuvanın, Güney Afrika tarihinde profesyonel golf adına en önemli kilometre taşını oluşturduğu söyleniyor. 2012 yılında başlayacak olan turnuva, tek bir spor dalında vaat edilen en büyük miktarda ödülüne sahip olmasıyla hem spora hem de Güney Afrika'ya katkı sağlayacak.

Turnuva'nın "Umut Turnuvası" adı altında yürütülmesi ve Afrika'daki yoksulluk ve AIDS için farkındalık yaratmak üzere yönetilmesi planlanıyor. Henüz turnuva sahaları ve karşılaşma tarihleri için bir plan çıkarılmadı.

Güney Afrika'nın, Ernie Els ve 2010 yılı İngiltere Açık Şampiyonu Louis Oosthuizen gibi dünya çapında ün kazanmış başarılı golfçuları bulunuyor.

[BAŞA DÖN](#)

AÇAUM FAALİYETLERİ

AFRIKA KİTAP GÜNLERİ

Eren Özcan

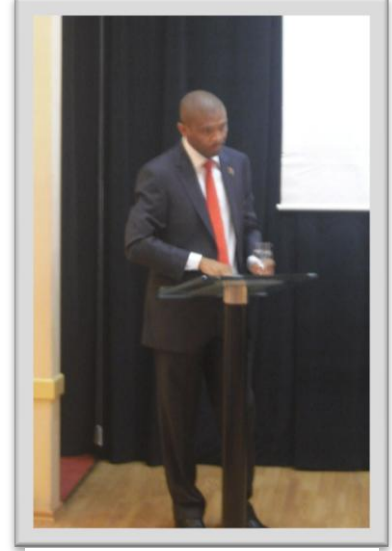
"Batılı Gözle Afrika" başlıklı Afrika Kitap Günleri serisinin ikincisi 15 Nisan'da gerçekleştirildi. Louis Ferdinand Celine'in "Gecenin Sonuna Yolculuk" adlı romanının sunumunu Eren Özcan gerçekleştirdi. Yarı otobiyografik özellikler taşıyan romanda, I. Dünya Savaşı'na katılan Bardamu karakterinin sömürge Afrikası'nda ve savaş sonrası dönemin Amerikası'nda yaşadıkları hikâyeleştiriliyor. Özcan, sunumunda romanın kurgu ağının günahkârlık, yalan ve suç üzerine kurulduğunu ve 20. yüzyılın diğer romanlarında olduğu gibi bu romanda da özünde bireyci ve topluma muhalif kahramanın içsel dünyasının anlatıldığını ifade etti.

[BAŞA DÖN](#)

AÇAUM AFRIKALI BÜYÜKELÇİLER KONFERANSLARI DİZİSİNİN BU AYKI KONUŞMACISI GÜNEY AFRIKA CUMHURİYETİ BÜYÜKELÇİSİ TEBOGO SEKOLO OLDU

AÇAUM etkinlikleri kapsamında düzenlenen Afrikalı Büyükelçi Konferansları Dizisi'nin nisan ayındaki konuğu Güney Afrika Büyükelçisi Sayın Tebogo Seokolo oldu. Sayın Tebogo Seokolo, 21 Nisan 2011 Perşembe günü düzenlenen konferansta, "Güney Afrika Dış Politikası: Daha İyi Bir Afrika ve Daha İyi Bir Dünya Yaratma Arayışı" (South Africa's Foreign Policy: Striving to Create a Better Africa and a Better World) başlıklı bir konuşma yaptı. İlk olarak Güney Afrika Cumhuriyeti'nin ekonomik, siyasal ve kültürel boyutları hakkında ana hatlarıyla genel bir değerlendirme yapan Büyükelçi Seokolo, ülkesindeki temel değerlerin ve benimsenen ilkelerin insanlık onuru, eşitlik ve insan hak ve özgürlüklerinin tesis edilmesi olduğuna değindi.

Konferansın öne çıkan diğer konuları arasında, Güney Afrika'nın dış politika öncelikleri, güçlendirilmiş Güney-Kuzey diyalogu (AB, G-20, G-8), küresel yönetim sistemine katılım, Güney-Güney işbirliği (BRICS) yer aldı.

Tebogo Seokolo

Büyükelçi Tebogo Seokolo, Afrika ülkeleri arasındaki ilişkileri ve kıtanın genelinde gözlemlenen gelişme ve ilerlemeyi değerlendirmesinin ardından Güney Afrika Kalkınma Topluluğu (SADC) ve Afrika Birliği çerçevesinde Güney Afrika Cumhuriyeti'nin kıtadaki işbirliği ve katılım sahalarını değerlendirdi. Ülkesinin, ortak bir zeminde çözüm üretici yönünü vurgulayarak Afrika kıtasındaki işbirliğine önemli bir katkı sağladığına değinen Büyükelçi, karşılıklı ikili ilişkileri içeren detaylı bir resim ortaya koydu. Bu çerçevede ticari ilişkiler, bölgesel yatırımlar vb. konularda çeşitli grafik ve tabloları katılımcılarla paylaştı. Konuşmasının sonunda ise, resmi olarak 1991 yılında başlayan Türkiye-Güney Afrika ilişkilerine değindi. Ankara Üniversitesi Afrika Çalışmaları Merkezi'nin Türkiye-Afrika ilişkilerinde bir katalizör görevi üstlendiğine değinen Büyükelçi, İngilizce konuşulan Güney Afrika ile Türkiye arasında öğrencileri ve üniversiteleri teşvik edici projelerin yaygınlaştırılmasının önemine işaret etti. Türkiye ile ticari ilişkiler çerçevesinde duydukları memnuniyetin yanı sıra bunun yeterli olmadığına ve her iki ülkenin de potansiyelini kullanması gerektiğine vurgu yaptı.

[BAŞA DÖN](#)

YORUM

BREZİLYA'NIN AFRIKA POLİTİKASI

Ekin Demir
AÜ SBE Afrika Çalışmaları
Yüksek Lisans Öğrencisi

2003 yılında Brezilya'nın merkez solu olarak tabir edilebilen İşçi Partisi'nden seçilen ve 2010 yılına kadar iki dönem boyunca devlet başkanlığı yapan Luis Inácio Lula da Silva'nın (Lula) dönemi, bölgesel bir güç olarak rüştünü

ispatlayan Brezilya'nın küresel güç olma gayesiyle hareket ettiği en parlak dönemi olarak nitelendirilmektedir. Bu nedenle de imzalanan her anlaşma, gerçekleştirilen her resmi ziyaret ve yapılan her açıklama siyasetler, ekonomistler ve akademisyenler tarafından ilgiyle karşılanmıştır.

İki dönem boyunca devletlerarası ticari anlaşmaların yarısından fazlasının Afrika ülkeleriyle imzalanması, resmi makamlar tarafından Afrika ülkelerinin sıklıkla ziyaret edilmesi ve hükümet açıklamalarında da yoğun olarak Afrika'daki yeni yatırımlara atıfta bulunulması, ülkenin kıtada attığı adımları yakından takip edenler tarafından Brezilya'nın Afrika üzerinden küresel güç olma çabası şeklinde yorumlanmıştır. Ancak Brezilya'nın bu hedefe ulaşmak için hangi yolu izleyeceği farklı tartışmalara konu olmuştur. 2003 yılında devlet başkanı olmasının hemen ardından, Lula'nın ilk yurtdışı gezisini 6 Sahra-altı Afrika ülkesine düzenlemesi uluslararası medyada büyük yankı bulmuş ve bu gezi için tarihi bir adım nitelmesi yapılmıştır. Aynı yıl içinde Brezilya-Afrika Forumu'nun gerçekleştirilmesi akıllara 2000 yılında kurulan Çin-Afrika İşbirliği Forumu'nu getirmiş ve Brezilya'nın Afrika ile ilişkilerinde Çin ile aynı yolu izleyeceği iddia edilmiştir. Ancak Forum'un hemen ardından, Lula'nın yaptığı basın açıklamasında "tarihi borç" söylemini sıklıkla tekrarlaması, bu kez de akıllara Batılı güçlerin Afrika ile kurduğu ilişki biçimini getirmiştir.² Sonuç olarak, nasıl ve ne yolla olacağı öngörülemez de Brezilya'nın Afrika'da attığı her adım, Atlantik'in ötesine doğru tarihi bir ilerlemenin doğuşu olarak nitelendirilirken, dikkatler şimdi Lula'nın halefi, ülkenin ilk kadın devlet başkanı Dilma Rousseff'in 2000'lerin başından itibaren Afrika kıtası üzerinde kurulan "satranç tahtasında" hangi taşı oynayacağına çevrilmiştir. Ancak kesin olan bir şey var ki Rousseff hangi taşı oynarsa oynasın, hamlesi tarihi ve yeni bir gelişme olarak değerlendirilecektir.

Uluslararası arenada Brezilya'nın Afrika'da attığı her adımı bu şekilde tarihi ve yeni olarak değerlendirme eğilimi, Brezilya-Afrika ilişkisine dair nesnel analizler yapılmasını zorlaştırmaktadır. Çünkü siyasi alanda gelişen Brezilya-Afrika ilişkileri uluslar arası sistemde değişen güç dengelerinin, ekonomik ve ticari alanda artan rakamlar ise büyüyen ve çeşitlenen dünya ekonomisinin ve buna bağlı olarak artan ticaret ağlarının doğal bir sonucudur. Dolayısıyla Brezilya'nın kıtada attığı her adımı eşsiz ve tarihi olarak değerlendirmek yerine, ilişkilerin tarihinin doğal bir uzantısı olarak görmek daha doğrudur. Çünkü 16. yüzyıl'dan beri Afrika Brezilya'da, 19. yüzyıl'dan beri de Brezilya Afrika'dadır.

Afrika ile Brezilya arasındaki tarihi bağlar Atlantik köle ticareti dolayısıyla yüzyıllar öncesine dayanmaktadır. 16. yüzyıl'dan 19. yüzyıl ortasına kadar, milyonlarca Afrikalı köle şeker, kakao ve pamuk plantasyonlarında, altın ve gümüş madenlerinde çalıştırılmak üzere Orta ve Batı Afrika'dan Güney Amerika'ya getirilmiştir. Köle ticareti aynı zamanda insanlık tarihindeki en büyük göçlerden birini de oluşturmuştur. Bu sayede bugün Latin dünyası, Nijerya'dan sonra en büyük ikinci siyah nüfusu barındırmaktadır.

19.yüzyıl ortalarında ise köleliğin kaldırılmasıyla çok sayıda köle Afrika'ya geri dönmüştür ve geri dönenler, Brezilya ile Afrika arasındaki ticari bağların ilk tüccarları ve girişimcileri olmuşlardır. Ticari ilişkilere siyasi ve diplomatik ilişkilerin eklenmesi 1940'ları bulmuştur. II. Dünya Savaşı'ndan sanayileşme amacıyla çekilen Brezilya, "ulusal kalkımcı" bir dış politika anlayışı benimsemiş ve Afrika'yı bu çerçevede ikincil önemde aktör olarak konumlandırmıştır.

² Paulo G. Fagundes Visentini, "Brazil and the Economic, Political and Environmental Multilateralism: the Lula years (2003-2010)," **Revista Brasileira de Política Internacional**, Vol.53, No.2(2010), s.56.

1960'larda Afrika'da bağımsızlık sürecinin başlaması Brezilya ile Afrika'yı yakınlaştırmıştır. Birleşmiş Milletler bünyesinde yaygınlaşan anti-kolonializm tartışmalarında Afrika lehine sesini yükseltmeye başlayan Brezilya, Jânio Quadros döneminde Portekizcenin avantajlarından yararlanarak Afrika ülkeleri ile ilişkileri geliştirme temelinde bir dış politika benimsemiştir. Aynı anlayış Quadros'ın ardılı João Quart döneminde de devam ettirilmiştir.³

1964 yılında ülkede meydana gelen darbenin ardından Brezilya dış politikası önemli ölçüde değişmiştir. Uluslararası ilişkilerde yaygınlaşan karşılıklı bağımlılık eğilimine bağlı olarak "bağımsız dış politika" anlayışından "ABD odaklı dış politika" anlayışına geçilmiştir. Aynı zamanda ekonomide de darboğaza girilmiştir. Dış politikada yaşanan yeni dönüşüm ve ekonomide yaşanan düşüşe bağlı olarak Afrika ile ilişkilerde kısa dönemli gerileme süreci yaşanmıştır.

1970'lerde uluslararası ekonomideki gelişmeler Brezilya'yı Afrika'yla tekrar yakınlaştırmıştır ve 1970'lerin başında Afrika'ya gerçek anlamda diplomatik bir açılım gerçekleştirilmiştir. Küresel ekonomiden olumsuz etkilenen Brezilya bu dönemde dünyanın en borçlu ekonomisi haline gelmiştir. 1973 yılında yaşanan petrol kriziyle daha da kötüleşen ekonomi Brezilya'yı uluslararası sistemde gücün dağılımını eleştirmeye ve yeni partnerler aramaya itmiştir. Enerji gereksinimini karşılamak dış politikasının temel amacı haline gelmiştir. Bu Saiklerle yeni bir dış politika anlayışı başlamıştır. Bu da ABD ekseninden kopma ve çok taraflı diplomasiye geçiş anlamına gelmektedir. Çok taraflı dış politikaya geçişin ilk adımı, 1972 yılında dönemin Dışişleri Bakanı Gibson Barbosa'nın, 9 Sahra-altı Afrika ülkesini kapsayan önemli bir geziye çıkması oldu. Bu ziyaretin ardından, 1973 yılında Birleşmiş Milletler'de kolonyalizm karşıtı oy kullanan Brezilya, bu oyun meyvelerini kısa sürede toplamaya başlamıştır: 1973 yılı sonra ermeden birçok Afrika ülkesiyle çok sayıda ticari anlaşmaya imza atmış, Afrika Kalkınma Bankası'na katılmıştır. 1974 yılında Gine Bissau'nun ve 1975 yılında da Angola'nın bağımsızlığını tanıyarak Afrika'yı pazarına katma konusundaki kararlılığını göstermiştir.

1979 yılında Devlet Başkanı olan General Joao Figueiredo döneminde, demokratikleşme ve hızlı ekonomik büyümenin öncelikli hedefler haline getirilmesiyle birlikte devletin ekonomideki rolü azaltılmıştır. Ekonomide rolleri artan büyük şirketler dış politika aracı haline gelmişlerdir. Başta inşaat ve petrol şirketleri olmak üzere birçok Brezilya şirketi, 1970'lerin başında Afrika'ya girmiştir. Brezilya şirketlerinin Afrika'da faaliyet göstermesi ticaret rakamlarına da yansımış ve 1970'lerin sonuna kadar Afrika ile yapılan ticaret 100 milyon doların üzerine çıkmıştır. Artan rakamlar siyasi ve diplomatik yakınlaşmaya da hız kazandırmıştır. 1983 yılında Figueiredo, Afrika'yı ziyaret eden ilk Brezilya devlet başkanı olmuştur.

Aynı dönemde Birleşmiş Milletler'de Kuzey-Güney diyalogunu da destekleyen Brezilya, 1986 yılına kadar Afrika'da 22 yeni büyükelçilik açtı. Afrika'da yeni devletlerle kurulan diplomatik ilişkiler, ticari ilişkilerin 1980'lerde de artarak ilerlemesine neden oldu ve 1985 yılına gelindiğinde Brezilya-Afrika ticaret hacmi 3,3 milyara dolara çıktı.⁴ 25 yıl süren askeri yönetim döneminde Afrika ile kurulan bağlar, 1985 yılında kurulan ilk sivil iktidarlar tarafından da takip edildi. Ancak 1990'ların başından itibaren uluslararası siyasi ve ekonomik alanda meydana gelen değişiklikler, Brezilya dış politikasını bir kez daha etkiledi. Soğuk Savaş'ın sona ermesiyle birlikte uluslararası sistemde etkili olan neo-liberalizm, Brezilya dış politikasının bir kez daha ABD eksenine kaymasına yol açtı ve bozulan ekonomi yüzünden IMF'den yüksek miktarda borçlanılmasına neden oldu. Aynı uluslararası ortam Afrika

³ *Ibid.*, s. 64.

⁴ José Flávio Sombra Saraiva, "The new Afrika and Brazil in the Lula era: the rebirth of Brazilian Atlantic Policy," *Revista Brasileira de Política Internacional*, Vol.53, No.2(2010), s.170.

ekonomilerini de olumsuz etkiledi. 80'ler boyunca Afrika kıtasının kalkınma planları için deneme tahtası yapılması, 90'larda bu ekonomilerin çökmesine neden oldu. Dolayısıyla iki tarafı da olumsuz etkileyen ekonomik koşullar yüzünden ticaret hacmi 50'li-60'lı yılların rakamlarına geriledi. Ancak ticaret rakamlarındaki bu düşüş, ekonomik ilişkilerin ve siyasi temasların tamamen sona erdiği anlamına gelmiyordu. Brezilya'da yaşanan derin ekonomik kriz nedeniyle çok sayıda şirket Afrika'daki varlığını sona erdirirken kıtada kalma yolunu seçen özellikle inşaat ve petrol alanındaki şirketler Brezilya dış politikasının Afrika ayağı olarak, kıtaya bağları korudular.⁵

Lula Dönemi: Ayağa Kalkan Brezilya ve Yeniden Canlanan İlişkiler

Dünya ekonomisinin tekinsiz olduğu bir dönemde iş başına gelen Lula, hareket kabiliyetini kısıtlayan ekonomik koşulları dönüştürmek için ilk önce IMF karşısında ülke itibarını yükseltmeye çalıştı. Başarıyla izlenen ekonomi politikaları sayesinde, başkanlığının ilk döneminde ekonomide büyük bir ivme yakaladı. 2004'te Brezilya, ABD ve Avrupa'dan sonra 3. en büyük tarım ihracatçısı konumuna yükseldi ve Aralık 2005'te IMF'ye olan 15,5 milyar dolar borcu vaktinden önce ödedi. Bu gelişmelere bağlı olarak Afrika ile sürdürülen ilişkiler de yeniden canlandı. Ancak gelişen ilişkilerin altında yatan tek nedenin Brezilya'nın tecrübe ettiği büyüme olduğunu düşünmek yeterli olmaz; aynı dönemde Afrika ülkelerinde yaşanan önemli gelişmeler de ilişkilerin ivme kazanmasına olanak tanıdı.

Yeni uluslar arası sistem, Afrika'nın küresel ekonomiye eklenmesi için elverişliydi. Düşük ekonomik istikrar, kötü sosyal standartlarla geçen 40 yıla oranla, 21. yüzyıl'ın ilk 10 yılında Afrika ilerleme ve büyümeyi tecrübe etti. 1999-2008 yılları arasında yaşanan kayda değer kalkınma, modernleşmeyi de beraberinde getirdi. Toparlanma başka alanlarda da kendini gösterdi. 2001-2008 yılları arasında kıtada yaşanan iç çatışmaların sayısı 13'ten 5'e düştü. Kamu yönetimi konusunda önemli ilerlemeler kaydedildi. Küresel kapitalizmin fethetmediği son kale olarak tanımlanan Afrika, tarihinde hiç olmadığı kadar uluslararası toplumun dikkatini çekmeye başladı. Doğal olarak Brezilya da, Atlantik'in karşı kıyısında yaşanan bu tarihi gelişmeden uzak kalamadı ve Lula döneminde Afrika'nın, Brezilya dış politikasındaki önemi arttı.

Azalan borçlar ve ABD'nin tek süper güç olma özelliğini yitirmeye başlamasıyla, bölgesel olarak gücünü arttıran Brezilya, "çok taraflı ve bağımsız" dış politika anlayışını benimsedi. Dünya Ticaret Örgütü ile yürütülen müzakereler, Güney-Güney ilişkileri, Latin Amerika bütünleşmesi, dış ticaret konularında öncelik oluşturdu. Böylece yeni bir ticari coğrafya yaratılmak istendi. Güney-Güney ilişkilerini çeşitlendirme yoluna gidildi. Brezilya, Afrika'daki yatırımlarını, ticari bağlarını, büyükelçiliklerini, stratejik ve politik ağırlığını arttırdı. Bu gelişmeleri rakamlar da takip etti. 1999-2007 yılları arasında Brezilya-Afrika ticareti % 459 arttı. Ancak, bu noktada bir unsuru da gözden kaçırmamak gerekir. 2000'lerin başından bu yana artan rakamlar sadece Brezilya'ya ait değildir. Afrika sadece Brezilya için değil, tüm büyüyen güçler için eşsiz bir pazar haline gelmiştir. ABD, AB, Çin, Hindistan ve Rusya da tıpkı Brezilya gibi Afrika üzerinde kurulan "satranç tahtası"nın güçlü oyuncularındır. Diğer oyuncular arasında Brezilya'nın bir takım avantajlara sahip olduğunu söylemek mümkündür. Öncelikle ortak tarih ve dil, ticari ilişkilerin yapay değil doğal bir seyir izlemesine ve Brezilya firmalarının Afrika'ya daha kolay uyum sağlamasına imkân vermektedir. Bunun dışında, Brezilya ile Afrika'nın pek çok ülkesi arasında sosyal ve siyasi gerçeklikler bakımından benzerlikler vardır. Brezilya'nın eyalet sistemine sahip olması ve bu nedenle de eyaletler arasında farklı tarife ve kuralların bulunması, firmaların zor şartlarda çalışmaya dayanıklı hale gelmesine neden olmuştur. Bu yüzden de Brezilya firmaları diğer ülkelerin firmalarına göre Afrika'da daha sağlam bir görüntü çizmektedir. Ancak tüm bu artılara bakarak, "satranç tahtası"nda final oyununu Brezilya'nın oynayabileceğini söylemek

⁵ *Ibid.*, s.175.

fazlasıyla iddialı bir yaklaşımdır. Çünkü bugün kıtayla ticareti geliştirmekle birlikte, yatırım alanında beklenen gelişmeyi gösterememiştir. İleri teknoloji ürünleri ithalatına bağımlı olan Brezilya, tarihsel olarak kıta ekonomisini kendisine bağlamış olan ABD ve AB ile giderek Çin-merkezli bir kıta ekonomisi kurmak isteyen Pekin karşısında güçlü bir rakip olacak gibi görünmemektedir. Dolayısıyla Afrika “satranç tahtası”nda Hindistan gibi ikincil bir unsur olmaktan öte rolü olmayacak gibi görünmektedir.

[BAŞA DÖN](#)